

Ivan Maček-Matija v pogovoru s člani KPO Gradisa

Stabilizacija in mi

Ivan Maček-Matija obiskal vodstvo DO

Po pogovoru tudi ogled nekaterih delovišč

Jesenski čas prinaša gradbenikom prve prave in primerljive podatke, s pomočjo katerih lahko naredimo oceno iztekajočega se leta in tudi oceno našega zasluga. Običajno v tem času tudi že vemo za doberšen del operativnih nalog, ki jih bomo morali opraviti v letu, ki sledi.

Pogoji gospodarjenja so težki — to vsi čutimo — zaslužek gradbenega delavca pa v zadnjih letih zaostaja v primerjavi z zaslužkom v ostalem gospodarstvu. Glede na omejene investicije in razpoložljiva dela nas je gradbincev preveč, to dejstvo pa dodatno poraja številne nezdrave pojave, ki bi jih sicer ne bilo; ti nam pogosto še zmanjšajo že tako tanek kos kruha.

Taka in podobna vprašanja, namreč o stanju in razmerah v naši delovni organizaciji in naporih, da bi pridobili dovolj del in zagotovili socialno varnost delavcem ter ob splošnem pojavu v gradbeništvu, odhajanju ljudi v druge poklice in panoge, ohranili zdravo jedro za prevzem najzahtevnejših večjih del doma kot v tujini ter še druga, so pred dnevi pritegnila v našo sredo Ivana Mačka-Matijo, člana sveta federacije in dolgoletnega spremljevalca in poznavalca razmer v gradbeništvu.

S člani kolegijskega poslovodnega organa se je v Gradisu zadržal v pogovoru dobri dve uri. Z veseljem je tudi sprejel povabilo in si ogledal še video o Gradisu in nekatera izmed naših gradbišč.

G. B.

Ogledu stanovanjske gradnje v Fužinah je sledil še ogled gradbišča hidroelektrarne v Mayčičah — Foto: G. B.

Z rezultati dela smo lahko zadovoljni

Gradisov obračun za devet mesecev letošnjega leta

Poletni meseci julij, avgust in september so za gradbenike meseci najbolj intenzivnega dela. Rezultati dela se ovrednotijo in prikažejo v periodičnem obračunu, ki se sestavlja vsake tri mesece. Tako so se v mesecu oktobru v vseh naših temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih sestavljali periodični obračuni in hkrati z začasno razporeditvijo dohodka smo obravnavali tudi rezultate našega dela. Za gradbenike je velik problem hitro naraščanje cen osnovnih gradbenih surovin ter precej počasnejše priznavanje teh razlik v cenah s strani investitorjev.

Obseg dela je realno večji za 10 odstotkov

V Gradisu smo z rezultati dela lahko še kar zadovoljni. Obseg dela izražen z vrednostjo proizvodnje se je nominalno povečal za visokih 71 odstotkov, z upoštevanjem porasta cen za 55 odstotkov, pa je realno večji za 10 odstotkov. Obrtnikom smo morali odšteti 3,138 milijarde dinarjev, drugim kooperantom pa 1,157 milijarde dinarjev, kar je le 1 odstotek manj kot je bilo planirano za letošnje leto. Vendar pa pri sestavljanju gospodarskega načrta ni bila upoštevana tako visoka inflacija, zato smo že ob tridesetletju dosegli planirano vrednost. V poprečju smo v Gradisu vsak mesec obračunali za 1,023 milijarde dinarjev lastne proizvodnje. V zadnjih treh mesecih je bil ta obračun večji — v poprečju 1,115 milijarde dinarjev vsak mesec.

Poprečno število zaposlenih je bilo 6.478 delavcev. To je za 4 odstotke več kot lani ob istem času ali 224 delavcev več. Zaposleni delavec je opravil 152 učinkovitih ur vsak mesec. V enakem obdobju lani je bilo število opravljenih učinkovitih ur na delavca nekoliko manjše — 150 ur.

Produktivnost našega dela, ki jo običajno izražamo z vrednostjo

lastne proizvodnje na efektivno uro je dosegla 1041 dinarjev. Nominalno povečanje v primerjavi z lanskim obdobjem je 66 odstotka, z upoštevanjem porasta cen pa se je naša produktivnost povečala za 7 odstotkov.

Stroški vse bolj ogrožajo dohodek

Vrednost opravljenih del prikazemo tudi s celotnim prihodkom. Celotni prihodek je sestavljen iz plačane realizacije in raznih drugih prihodkov. V devetih mesecih smo dosegli **celotni prihodek v višini 13,755 milijarde dinarjev.** Povečal se je za 74 odstotkov.

Za materialne stroške smo dali 9,878 milijarde dinarjev in so se povečali za 85 odstotkov. Za obvezno, to je minimalno amortizacijo smo porabili 346 milijonov dinarjev, kar je za 30 odstotkov več kot lani. Materialni stroški in amortizacija skupaj v znesku **10,224 milijarde dinarjev predstavljajo porabljena sredstva.** Ko porabljena sredstva odštujemo od celotnega prihodka, dobimo doseženi dohodek. V devetih mesecih je znašal **dohodek 3,531 milijarde dinarjev.** V primerjavi z lanskim obdobjem se je povečal za 52 odstotkov.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ob dnevu republike čestitamo vsem delavcem Gradisa in poslovnim partnerjem.

*vodstvo delovne organizacije
družbenopolitične organizacije
delavski svet delovne organizacije
in uredništvo Gradisovega vestnika*

Najnižji delokrogi niso zasedeni

Porušili smo razmerja med najnižje in najvišje ovrednotenimi delokrogi

Komisija za izvedbo in spremljanje uresničevanja SaS o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke je sestavljena iz delegatov vseh tozdov in delovnih skupnosti, katere imenovanje verificira delavski svet Gradisa. Člani komisije so na svoji seji, ki je bila 9. 10. 1984, za predsednika komisije za naslednje dveletno mandatno dobo ponovno izbrali Janeza Raušla.

Ob pregledu sklepov prejšnje seje te komisije je ugotovljeno, da ni bilo mogoče pripraviti gradivo, ki naj bi kompleksno uredilo opise in vrednotenje del in nalog (delokrogov) v celi delovni organizaciji za vse profile kadrov in vse vrste del. Šele na osnovi tega gradiva bi komisija, lahko ponovno obravnavala predloge novih delokrogov za kadrovsko-socialno službo, razvojno službo, analitsko-plansko službo, Računovodsko-instruktažno službo in Interno banko, ki so bili predloženi na prejšnji seji komisije.

Prevladuje mnenje, da se z revizijo opisov delokrogov ter vrednotenja le-teh, ponovno vzpostavi pravilna relativna razmerja. Napisano je bilo več predlogov za ureditev tega področja, zlasti za vzpostavitev pravih relativnih razmerij za proizvodne delokroge ter s tem za boljše vrednotenje proizvodnega dela, toda končne odločitve ni bilo. Pri tem pa so mnenja različna, saj nekateri zagovarjajo stališča, da se naj počaka na gradbeniški samoupravni sporazum, po katerem se bi naredili opisi oz. se bi vrednotila posamezna

dela in naloge (in ne delovna področja oz. delokrogi kot sedaj).

Ob reviziji opisov oziroma vrednotenja delokrogov pa bi bilo potrebno upoštevati tudi pravilno razporejanje delavcev na delokrog, saj je večina diskutantov poudarjala, da je veliko primerov nepravilnega razporejanja delavcev na višje ovrednotene delokroge, za katere ne izpolnjujejo zahtevane pogoje. S tem pa se rušijo razmerja med najnižje in najvišje ovrednotenimi delokrogi, saj po PMS metodi najnižje ovrednoteni delokrogi niso zasedeni.

Za ureditev vsega tega so potrebna skupna in enotna stališča za celoten Gradis, zato so o nerealiziranem sklepu komisije seznanili konferenca direktorjev, ki naj zavzame stališče, ali se gre za celovito revizijo delokrogov v celotnem Gradisu, ali ne. Tako se naj omenjeni sklep realizira z vnaprej sprejeto opredelitvijo, ki jo sprejme konferenca direktorjev. Prav tako je komisija poudarila, naj v tozdih oz. delovnih skupnostih z večjo pozornostjo zasledujejo kršitve pri razporeditvah na delokroge, ki posredno rušijo vzpo-

stavljena razmerja med ovrednotenimi delokrogi.

V zvezi s 3. točko dnevnega reda — usklajevanje in potrditev novih delokrogov za TOZD Inženiring — je uvodno pojasnilo podal direktor Zupancič. Pojasnil je, da je smotnejša organizacija dela narekovala spremembo organizacije Inženiringa. Iz obstoječih sektorjev so nastali štirje novi in sicer: sektor zunanje in notranje trgovine, sektor za priprave ponudb, sektor za industrijsko dejavnost in Konstrukcijski biro. Nespremenjeni so ostali sektorji za investicijska dela v domovini, za investicijska dela v tujini in vodstvo Inženiringa z dejavnostmi skupnega pomena. Sicer pa je bila komisija na 4. redni seji seznanjena, da takrat predstavljena organizacija ni dokončna, saj so se istočasno, ko je komisija razpravljala o predlogu delokrogov za Inženiring, pripravljale spremembe.

Po dokaj burni razpravi ter različnih mnenjih so delegati sklenili, da se predlagano gradivo za Inženiring odloži na naslednjo sejo. Relativno razmerje med delokrogi direktorjev sektorjev v Inženiringu in direktorji ostalih tozdov in delovnih skupnosti pa se naj določi na ravni konference direktorjev ter se nato obravnava tako sprejet predlog za Inženiring.

Na seji so delegati dobili še dodatno gradivo v zvezi s predlaganim

novim delokrogom za TOZD OGP Ljubljana »vodenje elektro-službe in vzdrževanje šibkotočnih naprav«. Predlog ni bil sprejet, ker so bili delegati mnenja, da so dela tega delokroga prevrednotena.

Prav tako je komisija zavrnila vlogo delavcev počitniškega doma Biograd na moru, ki opravljajo natakarska opravila (delokrog 41319), češ da so ta dela premalo ovrednotena. In sicer je komisija ugotovila, da je ta delokrog (tako kot drugi delokrogi) ovrednoten po metodi PMS in je njegovo relativno razmerje usklajeno z vrednotenjem drugih delokrogov.

Na koncu je bila obravnavana problematika zajamčenih OD ob dvigu le-teh na 15.000 din, saj so analize pokazale glede na izplačane OD za avgust 1984, da bi zajamčen OD prejel v Gradisu 9,3 odstotka vseh zaposlenih. Tako se postavlja problem zagotavljanja potrebne mase sredstev za OD v posameznih tozdih. Prav zato naj bi na eni izmed naslednjih sej podrobneje obravnavali problematiko zajamčenih osebnih dohodkov v Gradisu.

7. seje komisije je bila 14. novembra, to je v času ko je bil Gradisov vestnik že v tiskarni. Obravnavan je bil program dela Komisije, predlog novih delokrogov za Inženiring itd. O tem bomo poročali v naslednji številki.

Maja Jakšič

Iz 1. seje Komisije za dohodkovne odnose

Poglavitne naloge — oblikovanje modelov za udeležbo na skupnem dohodku in prihodku; politika cen in izdelava novih »ključev« za združevanja

Začetki komisije za dohodkovne odnose segajo v leto 1977, ko je delavski svet DO na svoji 6. redni seji imenoval tri delovne skupine za spremljanje in uresničevanje Zakona o združenem delu — ena izmed skupin je bila komisija za ureditev dohodkovnih odnosov. Pri svojem delu naj bi komisija upoštevala konkretna določila Zakona o združenem delu in na podlagi le-teh izdelala konkretne modele za udeležbo pri skupnem prihodku in skupnem dohodku. Kjer navedenih načinov dohodkovnih odnosov ni mogoče vpeljati naj bi komisija za vsak primer posebej izdelala še sistem internih cen.

Skladno z izhodiščnim programom za delo komisije je bil za mandatno obdobje 1984—1986 izdelan program dela, preko katerega naj bi se reševali dohodkovni odnosi na relaciji: gradbeni tozd — obrati, tozdi — Inženiring in tozd — DSSS (svobodna menjava dela).

Komisija naj bi obravnavala predloge strokovnih služb glede oblikovanja modelov za udeležbo pri skupnem prihodku, skupnem dohodku pri poslovanju Gradisovih

tozdov v domovini in tujini. Komisija naj bi obravnavala politiko cen, predvsem internih cen, ki jih potrjuje Svet skupnosti tozdov GE, SPO, OGP in Železokrivnica. Komisija naj bi preverila dosežane ključne za združevanje sredstev na nivoju delovne organizacije in predlagala nove.

Prvo sejo komisije v novi mandatni dobi, ki je bila dne 23. 10. 1984 je odprl Stefan Žemva, dosežani predsednik, na čigar predlog je

bila za predsednico komisije za dohodkovne odnose soglasno izvoljena Marija Gorjanc iz tozda LIO Škofja Loka.

Poročilo o delu komisije v prejšnji mandatni dobi je podal tov. Žemva, ki je predvsem opozoril na področje dela komisije, katere vsebina se je doslej prepletala z vsebino odbora za načrtovanje in nekaterih drugih samoupravnih organov. Komisija je v prejšnji mandatni dobi obravnavala bolj organizacijsko samoupravne probleme in ne toliko dohodkovnih problemov, kar naj bi bil njen namen.

V razpravi k predlogu programa dela komisije so imeli člani predvsem pripombe na račun ne dovolj konkretno opredeljenega področja dela komisije in nejasno opredeljenih pristojnosti in odgovornosti komisije.

Pripombe k predlogu programa dela komisije bo komisija upoštevala pri izdelavi programa dela, ki bo dokončno sprejet na prihodnji seji komisije.

Na tej seji je bil obravnavan tudi predlog SaS o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD Inženiring in ostalimi tozdi.

Predlog sporazuma je obrazložil direktor Inženiringa Franc Zupancič. Komisija smatra, da je predlog SaS glede dohodkovnih odnosov usklajen in ga pošilja tozdom v ponovno obravnavo oziroma sprejem. Svoje soglasje naj bi tozdi dali do 15. novembra letos. Sporazum dokončno sprejme DSDO.

Dragan Martinović

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sestava celotnega prihodka je tedaj naslednja:

Sestavina	I-IX/83		GN 1984		I-IX/84		Index	
	mio. din	%	mio. din	%	mio. din	%	I-IX/83	GN/84
Celotni prihodek	7.927	100,0	14.181	100,0	13.755	100,0	174	97
Materialni str.	5.345	67,4	9.514	67,1	9.878	71,8	185	104
Amortizacija	266	3,4	563	4,0	346	2,5	130	61
Dohodek	2.316	29,2	4.104	28,9	3.531	25,7	152	86

Zaradi hitrega naraščanja materialnih stroškov se sestava celotnega prihodka precej razlikuje od lanske, pa tudi od planirane. Delež dohodka se je zmanjšal, ali drugače povedano — ekonomičnost poslovanja se je poslabšala. Lani smo s 100 dinarji porabljenih sredstev dosegli 141 dinarjev celotnega prihodka, letos le 135 dinarjev ali 4 odstotke manj.

Razporeditev dohodka

Del doseženega dohodka najprej porabimo za vrsto obveznosti iz dohodka. Med obveznostmi so vedno večje obresti, saj vsi vemo, da se

obrestne mere za posojila zvišujejo in so dosegle že 52 odstotkov. V Gradisu smo za obveznosti izločili iz dohodka 1,192 milijarde dinarjev. To je za 57 odstotkov, več kot lani. Planirani številki pa smo se že tudi približali — saj smo le za 6 odstotkov pod planom. Po plačilu obveznosti nam ostane čisti dohodek, ki ga začasno razporedimo na osebne dohodke in sklade. V devetih mesecih smo dosegli **2,340 milijarde dinarjev čistega dohodka**, kar je za 50 odstotkov več kot lani in hkrati 83 odstotkov od letošnje planirane vrednosti. Dohodek smo razporedili takole:

Sestavina	I-IX/83		GN 1984		I-IX/84		Index	
	mio. din	%	mio. din	%	mio. din	%	I-IX/83	GN/84
Dohodek	2.316	100,0	4.104	100,0	3.531	100,0	152	86
Obveznosti	759	32,8	1.272	31,0	1.192	33,8	157	94
Čisti dohodek	1.557	67,2	2.832	69,0	2.340	66,2	150	83
Osební dohodek	1.094	47,2	2.027	49,4	1.669	47,3	153	82
Stanov. gradnja	62	2,7	111	2,7	86	2,4	140	78
Skupna poraba	91	3,9	176	4,3	123	3,5	136	70
Poslovni sklad	254	11,0	399	9,7	335	9,5	132	84
Rezervni sklad	56	2,4	119	2,9	126	3,5	227	106

V sestavi dohodka so se povečale obveznosti, kar je vplivalo na ostale ekonomske kategorije, katerih deleži so manjši.

Osební dohodki so se povečali za 53 odstotkov, to je nekoliko več kot se je povečal dohodek. Za osebne dohodke smo namenili 1,669 milijarde dinarjev. Razporeditev dela dohodka za osebne dohodke je narejena v skladu z našimi merili delitve. V letošnjem letu so družbena merila (dogovor) usmerjena predvsem na delež akumulacije v dohodku.

V lanskem letu smo v Gradisu razporedili za osebne dohodke in skupno porabo v povprečju 307.143 dinarjev na delavca. To je za 6 odstotkov več kot v podskupini visoke gradnje (287.369 dinarjev). To pomeni, da moramo ob koncu leta doseči vsaj enak ali večji delež akumulacije v dohodku, kot smo ga imeli ob koncu lanskega leta — to je 14 odstotkov.

Sedaj znaša naša akumulacija (to je poslovni in rezervni sklad povečan za pospešeno amortizacijo) 491 milijonov dinarjev. Povečala se je za 45 odstotkov, njen delež v dohodku pa je 13,9 odstotka.

Za stanovanjsko gradnjo smo namenili 86 milijonov dinarjev in za sklad skupne porabe 123 milijonov dinarjev, kar je skupaj približno 75 odstotkov planirane vrednosti in je v skladu s planom.

Za poslovni sklad smo namenili 335 milijonov dinarjev in za rezervni sklad 126 milijonov dinarjev. Tik pred oddajo zaključnega računa

za leto 1983, se je spremenil zakonski predpis — povečala se je stopnja za rezervni sklad od 2,5 na 4 odstotke od doseženega dohodka. V gospodarskem načrtu to spremembo vsi tozdi niso upoštevali, zato že sedaj prekoračujemo planirano vrednost.

Kazalniki — produktivnost večja, ekonomičnost slabša

Prvi kazalnik smo že omenili. Produktivnost se je povečala nominalno za 66 odstotka z upoštevanjem indeksa cen je realno večja za 7 odstotkov.

Da se je ekonomičnost poslabšala smo tudi že omenili.

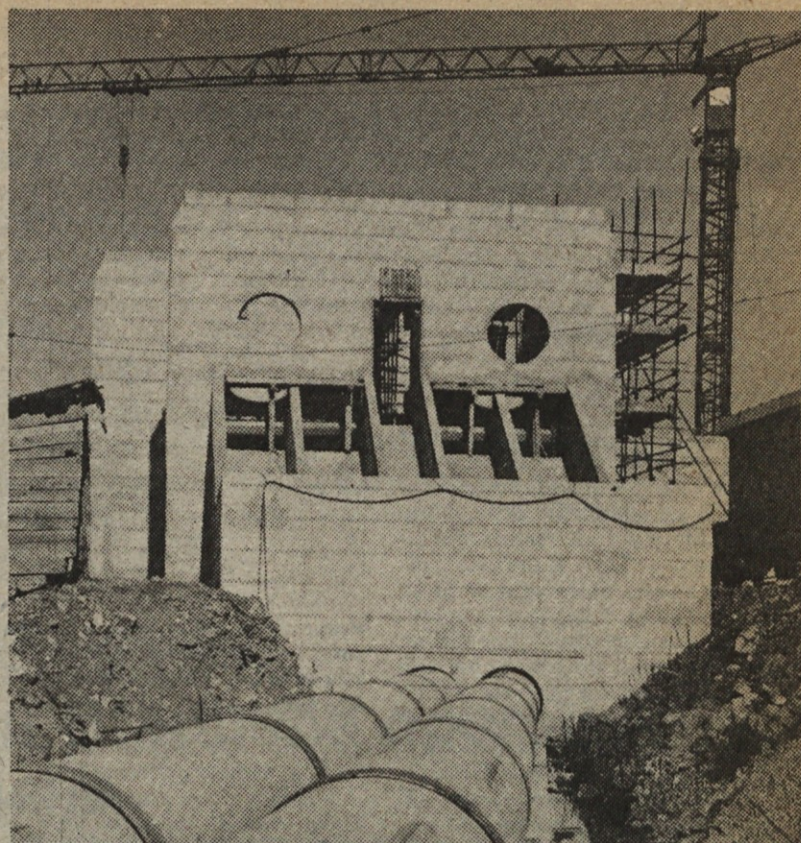
Dohodek na pogojno uro je najpomembnejši kazalnik. Povečal se je za 39 odstotka in za 12 odstotka presegel planirano vrednost.

Osební dohodki na pogojno uro so se povečali za enak odstotek kot dohodek na pogojno uro in hkrati presegli planirano vrednost za 7 odstotkov.

Neto osebni dohodek na delavca je v Gradisu v devetih mesecih znašal 21.803 din, kar je za 46 odstotkov več kot lani. Povečanje je sorazmerno precejšnje (večje kot v povprečju gradbeništva), vendar še ne sledi povečanju cen življenjskih stroškov.

Delež akumulacije v dohodku trenutno malo zaostaja za planiranim deležem, je pa manjši od lanskega.

Zora Vehovec

V Kopru gradimo centralno čistilno postajo. Prva faza bo zaključena že letos.

Obisk na gradbišču centralne čistilne naprave v Kopru

Zadovoljni z delom, ki ga je opravil tozd GE Koper

Gradnja centralne čistilne naprave v Kopru je ena pomembnejših investicij na Obali v letošnjem letu. Delo je bilo zaupano Gradisu tozd GE Koper. Prva faza gradnje gre proti koncu in bo predvidoma končana do konca leta. Kako dela napredujejo in s kakšnimi težavami se gradbeniki pri tem srečujejo, so izvedeli predstavniki občine Koper, nvestitorja, nadzora in drugih, ko so pred kratkim obiskali gradbišče.

V spremstvu direktorja tozda GE Koper Marjana Štefana, GFS pomočnika Milana Benčiča in po-

močnika direktorja Interne banke Gradis Alojza Remca so si gradbišče ogledali Janko Kosmina — predsednik skupščine občine Koper, Viktor Lozej — predsednik IS skupščine občine Koper, Dušan Gazaroli — direktor stanovanjskega podjetja Dom, Franček Ivančič direktor Komunalnega servisa Koper in Srečko Mohorčič vodja nadzora na gradbišču čistilne postaje.

Z opravljenim delom so bili zadovoljni, razrešili pa so tudi nekatere finančne probleme v zvezi z nadaljnjo gradnjo.

C.P.

Občinski mošje na obisku čistilne postaje Koper

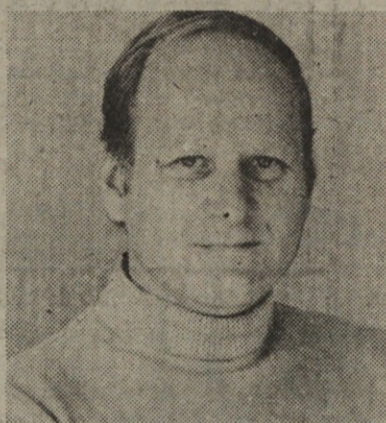
Razgovor s Francem Percom, pomočnikom direktorja tozda GE Maribor

Inženiring mora biti nadgradnja

Čeprav je prišel v Gradis šele pred kratkim in prevzel mesto pomočnika direktorja tozda, pa to ni prvo srečanje z našim delovnim kolektivom. Že takoj po končani tehniški srednji šoli se je zaposlil v mariborski enoti Gradisa na gradbišču elektrolize B v Kidričevem. Želja po znanju je bila močnejša.

Prejel je gradisovo štipendijo in odšel naravnost na fakulteto. Z diplomom v žepu se je vrnil v Gradis in zaposlil na gradbišču depandanse hotela Metropol v Portorožu. Sledili so objekti — TGA Kidričevo, nadvozi avtoceste Hoče—Levec in še nekateri drugi. Poleg tega je opravljal še nekatere družbenopolitične dolžnosti, med drugim je bil tudi predsednik delavskega sveta. Toliko v telegrafskem stilu o njegovem prvem bivanju v Gradisu. In zakaj je pravzaprav takrat zapustil Gradis?

Franc Perc je pojasnil takole: »V tistem času se je v Mariboru ustanavljala ZUM (Zavod za urbanizem Maribor). Ta naj bi pripravljala in vodil investicijske objekte na področju visokih gradenj v Mariboru. Del tega zavoda se je osamosvojil (vodenje inženiringa) in se poimenoval v Inženi-

Franc Perc: »Ker sem v Gradisu začel svojo gradbeno kariero, mi je bila odločitev o vrnitvi v kolektiv toliko lažja...«

ring biro. Kot direktor sem pet let vodil to enovito organizacijo.

Vodenje take ustanove zahteva poleg »direktorovanja« tudi nenehno strokovno izpopolnjevanje. Prav zaradi tega sem pričel študij na tretji stopnji in ga tudi uspešno končal ter si pridobil naziv gradbeni inženir — specialist. To je bilo v času, ko so se pri nas pričele gospodarske

težave in je bilo jasno, da bomo morali gradbeniki pogledati tudi na tuja gradbišča.«

Ta naziv gradbeni inženir — specialist je pri nas še malo znan. Kako ste se odločili zanj?

»Ko sem se odločil za specializacijo za investicijska dela v tujini sem bil prvi, ki se je odločil za tako vrsto študija. Magisterij je poznan. Pri tej vrsti specializacije pa gre za v praksi uporabno znanje in ne samo za raziskovalno nalogo.«

Besedo inženiring smo prevzeli iz tujine, kot tudi njegova opravila. Kaj o tem menite?

»Res je sicer, da smo besedo inženiring prevzeli od drugih, morali pa bi tudi vsebino. Ni mi jasno zakaj pri nas v Jugoslaviji nekateri razvijajo inženiring po svoje. Nesmiselno je delati nekaj po svoje. Zakonitosti inženiringa bi morale veljati tudi pri nas.«

Tukaj grešijo vsi tisti, ki mislijo drugače. Sicer pa je to praksa že pokazala, ko smo nastopali z našimi ponudbami v tujini. Zakonitosti inženiringa v tujini so zelo široke. Od zamisli objekta pa vse do ekonomičnosti obratovanja.«

Razmeroma zanimivo pa tudi odgovorno delovno mesto v Inženiring biroju ste zapustili in prišli v Gradis. Zakaj?

»Osebnostno menim, da sem v teh letih nabral veliko izkušenj in znanja na področju investicijskih del doma in v tujini. V času gospodarskih težav, ko se obseg investicijskih, predvsem velik del zmanjšuje se seveda v manjših delovnih organizacijah to pošteno čuti. Kot strokovnjak, ki bi želel svoje znanje še izpopolniti predvsem pa to pridobljeno znanje tudi koristiti, sem se odločil za veliko delovno organizacijo kot je Gradis. Ker sem v Gradisu pravzaprav začel svojo gradbeno pot mi je bila odločitev toliko lažja.«

Zavzemam se za timsko delo, ki lahko ima sicer v razvoju različne poglede, v končni fazi pa moramo delovati enotno. Odgovarjati moramo vsak za svoje področje in za temi odločitvami stati. Le tako lahko pričakujemo uspehe. Teh nekaj let dela izven Gradisa mi je dalo samo drugačen, če hočete tudi kritičen pogled na delovno organizacijo.«

Tako razmišlja Franc Perc o sebi in o Gradisu, o svojem dosedanjem delu in o načrtih, ki so pred njim. Pa ne samo pred njim. Tudi pred celotnim kolektivom, katerega član je zopet postal.

Franjo Štromajer

V sobe se že montira oprema

V kratkem bo vseljen fužinski dom samskih stanovanj v Ljubljani

Do konca leta bodo gradisovi tozdi v Ljubljani pridobili težko pričakovane nove prenočitvene zmogljivosti. V največji stanovanjski soseski, ki je v Ljubljani trenutno v gradnji — Fužine (le-to gradi Gradis) so zgradili delavci tozda GE Ljubljana okolica za potrebe ljubljanskih tozdv dom samskih stanovanj. Dom je gradbeno že končan. Sedaj se v sobe montira oprema, opremljajo pa se tudi ostali prostori v domu. Če bo vsa oprema prispela pravočasno, bo dom odprt že pred 29. novembrom, v nasprotnem pa po prazniku.

Z izgradnjo novega doma se bo skupna zmogljivost samskih domov v Ljubljani povečala na prek 1.100 ležišč. Nov dom pomeni tudi višji standard bivanja, znebili pa se bomo tudi še edinega barakarskega naselja na obrobju stanovanjske soseske Nove Jarše.

V domu je 105 stanovanjskih enot. Vsako enoto sestavljajo soba, predsoba s kuhinjsko nišo in kopalnica s straniščem. 13 enot v pritličju bo urejenih kot enoposteljne garsonjere, enote v nadstropjih pa bodo imele vsaka po tri postelje. Tako bo dom razpolagal z 289 ležišči, kar je nekoliko manj od možne zmogljivosti 315 ležišč.

Neto uporabna površina doma je 3.071 kvadratnih metrov. Vsaka stanovanjska enota je površine nekaj manj kot 25 kvadratnih me-

trov. V pritličju je poleg že omenjenih 13 garsonjer tudi delilnica hrane, ki v sedanji fazi še ne bo opremljena, kolesarnica, pisarna za upravnika doma, dve sobi za zdravstveno ambulanto, stanovanje za hišnika doma in medkrajevna telefonska govorilnica.

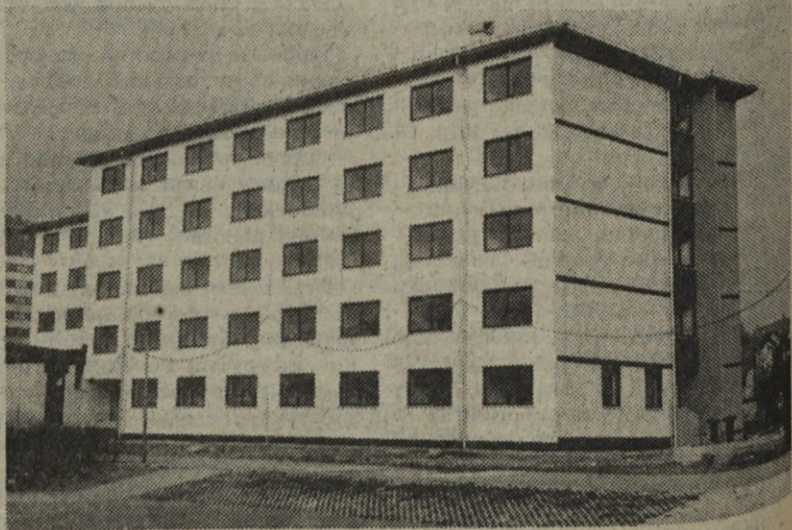
Vsa štiri nadstropja so enako urejena. V nadstropju je 23 stanovanjskih enot, ki se nahajajo v levem in desnem traktu, med katerima je na eni strani velika TV soba, na drugi strani pa nekoliko manjša klubska soba, ki bo opremljena za igranje šaha. V vsakem nadstropju bo tudi prostor za snažilko. Dom je v celoti ozvočen.

V kleti je več shramb za spravilo delovnih oblek in obutve, več sušilnic perila, pralnica, delavnica za manjša popravila, zaklonske, trim

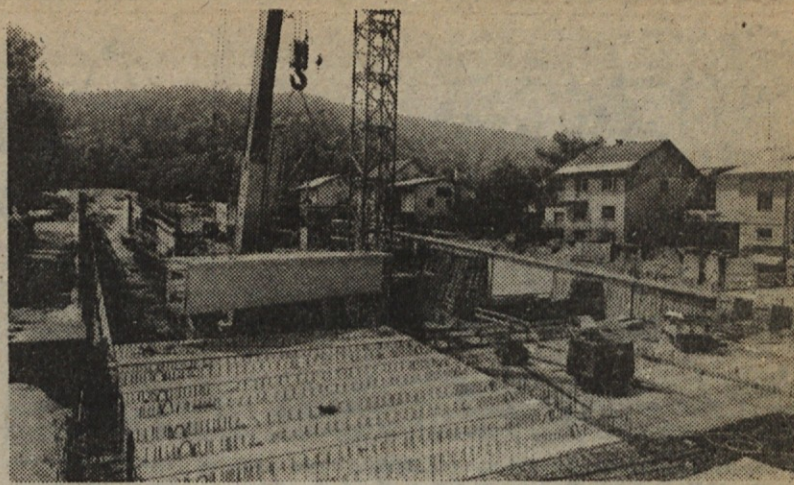
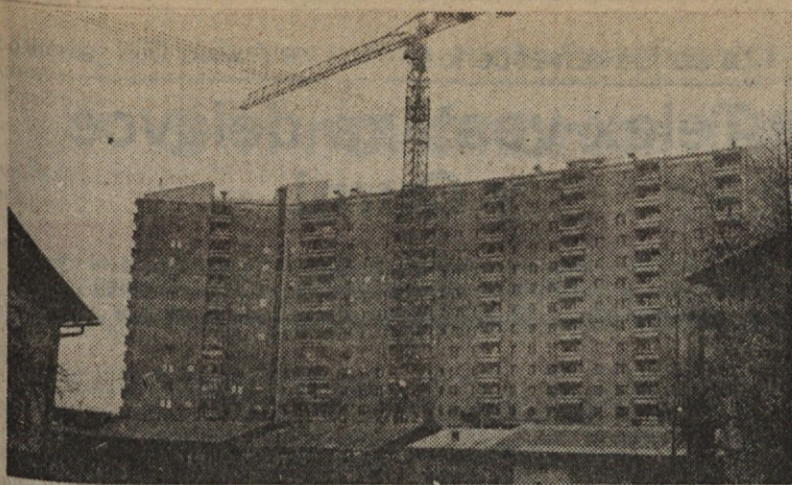
kabinet in strelišče za streljanje z zračnim orožjem. V kleti bo tudi prostor za igranje namiznega tenisa.

O domu samskih stanovanj v Fu-

žinah bomo nekoliko več napisali ob otvoritvi, takrat pa bomo s sliko predstavili tudi njegovo notranjost. C.P.

Dom samskih stanovanj v Ljubljanski soseski Fužine bo prve izmed 289 stanovanj sprejel že letos

Po združitvi v nov tozđ Gradbena operativa Ljubljana bodo tudi na gradbišču stanovanjske soseske Fužine podrté tozđovske ograje. Enotna bodo tudi izplačila iz materialnih stroškov: terenski dodatek, malica, ločitveni dodatek, nadomestila za bivanje v šamskem domu itd., ki so bila do sedaj »kamen« spotike.

Združitev tozđov GE Ljubljana, GE Ljubljana okolica in Železokrivnica

Močnejši v novem tozđu Gradbena operativa Ljubljana

**Referendum bo 14. decembra — Združen tozđ GO Ljubljana bo izvajal dela na največjih objektih —
Več kot 1.100 delavcev in OD preko 31.000 din**

Delavci v tozđih Gradbena enota Ljubljana, Gradbena enota Ljubljana okolica in Železokrivnica Ljubljana se bodo na referendumu, ki bo v petek, 14. decembra, letos odločali o enakopravni združitvi v novo temeljno organizacijo Gradbena operativa Ljubljane s sedežem v Ljubljani, Gradnikove brigade 11, to je na sedanjem sedežu tozđa GE Ljubljana okolica.

Do združitve bo prišlo zato, da bi rezultati poslovanja bili še boljši in da bo združena in močna Gradbena operativa Ljubljana lahko pridobivala in uspešno izvajala gradbena dela na največjih objektih, ki se bodo gradili v naslednjem srednjeročnem obdobju. Zavedati se moramo, da majhni tozđi velikih investicij ne morejo pridobiti, kaj šele uspešno graditi.

Akcije za združitev gradisovih tozđov v Ljubljani datirajo že koncem leta 1981. V času do danes so se ideje izoblikovale v opredelitev nujnosti združitve v novo temeljno organizacijo.

Združitev je usklajena tudi z dolgoročnim planom razvoja Ljubljane do leta 2.000, kjer je za gradbeništvo med drugim zapisano, da bo temeljil razvoj gradbeništva na aktivnejšem vključevanju v mednarodno delitev dela, na sodobnih dosežkih v tehnologiji, ustrežnejši organiziranosti vseh dejavnosti, na ustrežnejši delitvi in specializaciji dela v proizvodno gradbenem procesu v zaožrožene reprodukcijske procese.

Gradbeništvo bo, je zapisano dalje v dolgoročnih planskih izhodiščih za mesto Ljubljano; usmerjeno iz sedanjega velikega števila manjših nefunkcionalnih temeljnih organizacij in podjetij v večje, ki bodo specializirane in ustrezno

opremljene. Temu bo sledila tudi prostorska lokacija gradbeniških con bo pomembnejših prometnih komunikacijah z možnostjo oskrbovanja celotne ljubljanske regije.

Osnovni cilji združevanja so naslednji:

- večja ekonomičnost proizvodnje (večji celotni prihodek z manjšimi potroški) in večja produktivnost (večji dohodek na delavca),
- večja konkurenčnost na trgu in s tem lažje pridobivanje dela,
- boljša oblika organiziranosti in zmanjševanje oziroma kompletiranje režije v novem tozđu,
- boljša in enotnejša motiviranost delavcev (osebni dohodki, prejemki, izobraževanje, inventivnost),
- možnost hitrejši in smotrnejše izvedbe skupnih investicij (survine, betonarne, specialne delavnice),
- hitrejša in boljša ureditev celotnega družbenega standarda (nastanitev, prehrana, sociala in zdravstvo, stanovanja, rekreacija in letovanje),
- hitrejši in enotnejši uvajanje avtomatske obdelave podatkov (kalkulacije, pokalkulacije, priprava dela in spremljanje izvajanja).

Z združitvijo tozđov bomo še bolj upravičeni do:

- boljšega osebnega dohodka in

s tem standarda in življenja,

- boljših delovnih pogojev,
- možnosti pridobitve ne samo postelje v šamskem domu, temveč tudi ostalih oblik družbenega standarda,
- večje socialne varnosti,
- možnosti zagotovitve jasnejše perspektive.

Iz strokovnega elaborata o združitvi tozđov v ljubljanski regiji so razvidne vse ekonomske kategorije za nov tozđ. Trendi kažejo večje učinke, kot je zgolj le seštevek, osnovni kazalci uspešnosti pa bodo rastli hitreje kot je seštevek le-teh po posameznih tozđih.

Ti pozitivni učinki pomenijo, da bomo le s skupnimi prizadevanji ter s polno odgovornostjo vseh delavcev, posebno vodilnih in vodstvenih ter družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, željene cilje in rezultate tudi dosegli.

Kazalniki uspešnosti poslovanja glede GN 85 za tozđ Gradbena operativa Ljubljana kažejo naslednje:

- dohodek na delavca bo v novem tozđu večji od povprečja vseh treh tozđov za 29 odstotkov in bo predvidoma znašal v 1985. letu 1.000.000 din na delavca,
- dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi bo predvidoma v letu 1985 večji za 6,6 odstotka,
- delež akumulacije v dohodku se bo že v letu 85 povečal za 9 odstotkov,
- zaradi večjega deleža akumulacije v dohodku se bo minimalno

zmanjšal delež OD v dohodku in sicer le za 4 odstotke.

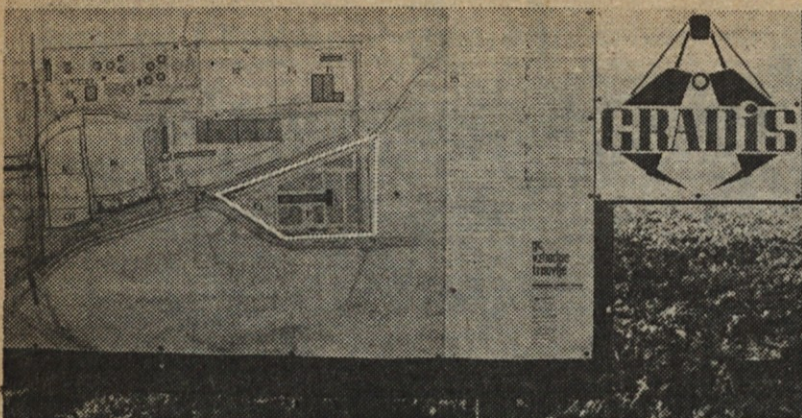
— delež obresti v dohodku se bo zmanjšal za 2 odstotka in bo znašal 14 odstotkov,

— čisti osebni dohodek na delavca mesečno se bo povečal in bo znašal 31.000 dinarjev. Pomembna je tudi analiza kadrovskega potenciala vseh treh tozđov, kajti delavci so osnovni element in porok uspešnejšega poslovanja. Nov tozđ Gradbena operativa Ljubljana bo tako zaposloval čez 1100 delavcev.

Združitev vseh treh tozđov v nov tozđ Gradbena operativa Ljubljana bo omogočilo učinkoviteje izkoristiti svoje usposobljenosti. Zagotoviti bo treba večjo gibljivost ter s tem racionalnejšo zaposlitev zlasti kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev.

Glede terminskega plana v zvezi z združitvijo je predvideno, da bodo po referendumu, ki je 14. decembra, v treh sedanjih tozđih že koncem leta sprejeti sklepi o organiziranju v tozđ Gradbena operativa Ljubljana, v drugi polovici januarja prihodnje leto je predviden razpis volitev v samoupravne organe in referendum v novem tozđu. Februarja bodo sprejeti osnovni samoupravni akti (samoupravni sporazum o združitvi v tozđ Gradbena operativa Ljubljana in Statut) in izvoljen delavski svet. Za začetek marca je predvideno imenovanje vršilca dolžnosti direktorja in v drugi polovici marca vpis v sodni register.

C. Pavlin

Shematski prikaz ureditve dela industrijske cone vzhodne Trnovlje, kjer bo stal bodoči tesarski obrat tozda GE Celje. Lokacija je označena z okvirjem

Za industrializacijo in specializacijo

Položen temeljni kamen za tesarski obrat tozda GE Celje

Gradbeniki se kot izvajalci investicijskih del pogosto udeležujemo polaganja temeljnih kamnov za različne objekte. 8. novembra pa so delavci našega tozda iz Celja položili temeljni kamen za lasten objekt, ki bo stal na začetku nove celjske industrijske cone — vzhodno Trnovlje. Temeljni kamen je položil predsednik delavskega sveta Franc Leskovšek, o pomenu novega objekta za razvoj tozda v bodoče pa je zbranim spregovoril direktor Albert Praprotnik.

Gradnjo tesarskega obrata so v celjskem tozdu načrtovali v srednjeročnem obdobju 1981-85, vendar se je zaradi zakona o kmetijskih zemljiščih, do katerega se je celjska občina opredelila dokaj pozno, gradnja začele šele ob koncu srednjeročnega obdobja.

Nov tesarski obrat bo nadomestil improvizirane delavnice po gradbiščih in omogočil specializacijo, racionalizacijo in industrializacijo ter s tem večjo produktivnost tesarske dejavnosti. V tesarski delavnici bodo po načrtih priprave dela izdelovali opazne elemente za montažo na gradbiščih. S tem bodo izboljšani tudi delovni pogoji in v dejavnost, ki je v gradbeništvu v smislu industrijske proizvodnje najmanj razvita, bo vnešeno več znanja. Tak način proizvodnje pa bo zahteval neprimerno več timskega in koordiniranega dela ter dobro pripravo dela. Klasični opazi bodo v največji možni meri zamenjani s sitemskimi opazi.

Gradnja tesarskega obrata bo potekala v dveh fazah. Prva faza, ki bo

zaključena maja prihodnje leto, zajema samo tesarski obrat. To je Velo hala, ki jo bodo izdelali v OGP. Dolga bo 40 in široka 12 metrov. Vrednost teh del znaša 20 milijonov dinarjev.

Tej fazi bo sledila še druga faza, ki je nekoliko obsežnejša. Zgradili naj bi servisne delavnice za tekoča popravila mehanizacije, skladišča opreme, deponije materialov in mehanizacije itd. Po sedanjih cenah bi za drugo fazo rabili 60 milijonov dinarjev.

Pričetek gradnje tesarskega obrata predstavlja del programa industrijske proizvodnje v tozdu GE Celje. Drugi del, ki zajema betonski program se razvija ob kamnolomu v Podgori, vendar tudi tam ne gre brez težav. To pomeni da se v tozdu GE Celje z velikimi naporji približujejo realizaciji zastavljenega programa — industrializaciji proizvodnje. S tem bo tozd uvrščen med najbolj sodobno organizirane gradbene enote v Gradisu.

Besedilo: C. Pavlin
Foto: G. Bernot

Temeljni kamen je bil položen 8. novembra

Za boljšo obveščenost

Telex vesti za delavce v Qurni

Zavedajoč se pomena obveščenosti delavcev na začasnem delu v tujini, smo tudi v uredništvu Gradisovega vestnika storili marsikaj za kvalitetnejšo, popolnejšo in ažurnejšo obveščenost detaširanih delavcev.

Z rednimi čarterji pošiljamo na gradbišče v Qurni več izvodov Dela, Večera, Sportskih novosti, Borbe, Delavske enotnosti in drugih časopisov in revij, ter seveda enkrat mesečno Gradisov vestnik. Podobno je tudi z obveščanjem delavcev v Frankfurtu.

Na našem največjem gradbišču P 202-D, kjer sodelujemo z SCT, Primorjem, Konstruktorjem, IMP in drugimi pa je tudi obveščanje centralno urejeno preko plana procesa v domovini, ki se nahaja pri nosilcu projekta, to je SCT.

Vemo, da smo pred kratkim odprli tudi gradbišče v Kuwaitu, tako da bomo glede na razmere in možnosti začeli tudi z akcijo za boljšo obveščenost naših delavcev na tem projektu. V Kuwaitu je trenutno le 25 Gradisovcev.

Prve telex vesti za delavce delovne enote Qurna smo začeli pošiljati spomladi letos. Vsak ponedeljek je bil pripravljen telex z najnovejšimi športnimi izidi. Po končanem nogometnem prvenstvu smo s takšnim načinom obveščanja prenehali, vendar ne za dolgo.

V času Olimpijade v Los Angelesu smo dobili prošnjo delavcev iz Qurne, da jih sprotno, to je dnevno obveščamo o vseh pomembnejših rezultatih doseženih na olimpijskih igrah. Tako je tudi bilo. Ker so, po informacijah s katerimi razpolagamo, telex vesti naletele na izredno ugoden sprejem, smo se v uredništvu odločili, da s takšnim obveščanjem nadaljujemo.

Z 2. septembrom grede telex vesti za delavce v DE Qurna najmanj dvakrat tedensko, odvisno seveda o številu in pomenu dogodkov, ki so se zgodile pretekli dan. Dostikrat gre tudi za napovedi in opozorila na pomembnejše dogodke pri nas.

Telex vesti so vsebinsko razdeljene na štiri dele in to: vesti iz Gradisa, vesti iz Slovenije in Jugoslavije, vesti o pomembnejših mednarodnih dogodkih in nazadnje športne vesti.

C. Pavlin

Na poslovnem obisku

Iračan, g. Samir Farjo

V našem ministrstvu za gradnjo cest in mostov je inž. Samir tehnični direktor nadzora vseh večjih gradenj, torej tudi objektov, ki jih je Gradis gradil v Amari in zdaj v Qurni. Med potjo po Evropi se je oglasil tudi pri nas in prisostvoval testiranju materialov na Zavodu za raziskavo materialov in konstrukcij, ki jih bomo uporabili na naših objektih v Iraku.

Mostna ležišča in diletacijski profili so ob preskušanju 5. novembra v zadovoljstvo obeh strani zadovoljili vsem predpisanim zelo strogim normativom.

Obisk g. Samira v Ljubljani je bil hkrati nova priložnost za daljši razgovor, v katerem je bilo izmenjanih več obojestransko koristnih informacij. Na sliki: Med obiskom v Gradisu, v pogovoru s predsednikom KPO inž. Francem Kositrom.

Foto: G. B.

Skoraj 500 delavcev prejme manj od zjamčenega OD

S 1. novembrom 1984 znaša zjamčeni OD 15.000 din

Naraščajoča uravnilovka otežkoča delitev po delu — Zjamčeni OD se je povečal za 103 odstotke, vrednost točke pa le za 81 odstotkov — Ob nedoseganju norme brez zjamčenega OD

Pri sedanjih vrednostih točke 0,60 dinarja to pomeni, da bi delavec, ki dela poln delovni čas, ne presega norme in nima še dodatka za minulo delo, moral biti razporejen v 14. razred.

zred.

Iz podatkov AOP (sept. 1984), je v Gradisu stanje razporejenih delavcev do 16. razreda (primerjamo tudi osnovne OD) naslednje:

Razred	Relativno razmerje	Število delavcev	Kumulativno	Osnovni OD (brez dodatkov) pri točki 0,60
6	128	8	8	10.292
7	134	23	31	10.775
8	141	30	61	11.338
9	148	420	481	11.900
10	155	135	616	12.463
11	163	173	789	13.106
12	171	470	1.259	13.750
13	180	448	1.707	14.474
14	189	223	1.930	15.197
15	198	873	2.803	15.921
16	208	1.062	3.865	16.725

Pri vrednosti točke 0,55 (kot je bilo to prejšnji mesec), bi skoraj polovica delavcev v Gradisu prejela osnovni OD v višini nižji od zjamčenega OD, pri sedanjih vrednostih točke 0,60 din pa bo skoraj tretjina delavcev imela osnovni OD nižji od zjamčenega.

Če bi hoteli zagotoviti osnovni OD v višini zjamčenega OD najnižji kategoriji delokroga (6. razred), katerega zaseda 8 naših delavcev, bi morali določiti vrednost točke v višini 0,87 dinarjev (!).

Število delavcev z zjamčnim OD se giblje v odvisnosti od višine zakonsko določenega minimalnega zjamčenega OD, ki se konstantno

povišuje in pa od skupnega osebnega dohodka, ki je dosežen:

— z osnovo OD, ki zavisi od vrednosti točke (ta se je od lanskega leta nekajkrat povečala in znaša sedaj približno 0,60 din),

— z OD po učinku (norme, ocene)

— z OD za minulo delo,

— z nadomestili OD (za čas bolezni, dopusti itd.).

Na število delavcev z zjamčnim OD vpliva tudi število delovnih ur v določenem mesecu.

Od lanskega leta se je število delavcev z zjamčnim OD (za Gradiso kot celoto) gibalo:

Obdobje	Vrednost točke		Zjamčeni OD		Število zaposlenih delavcev z zjam. OD	% vseh zaposlenih
	znesek	indeks	znesek	indeks		
april 1983	0,33	100	7.390	100	349	5,3
julij 1983	0,40	121	8.420	114	132	2,0
sept. 1983	0,40	121	8.420	114	57	0,9
okt. 1983	0,40	121	9.530	129	117	1,8
nov. 1983	0,40	121	9.530	129	70	1,1
dec. 1983	0,42	129	9.530	129	67	1,0
jan. 1984	0,44	133	9.530	129	73	1,1
febr. 1984	0,45	136	9.530	129	72	1,1
marec 1984	0,45	136	9.530	129	26	0,4
april 1984	0,50	152	9.530	129	5	0,1
junij 1984	0,50	152	12.000	163	179	2,8
julij 1984	0,55	167	12.200	163	28	0,4
sept. 1984	0,55	167	12.200	163	138	2,1
ocena okt. 1984						
po OD za sept. 84	0,60	181	15.000	203	500	8,0

Višina zjamčenega OD se je v primerjavi z aprilom 1983 do danes povečala za 103 odstotke, vrednost točke v Gradisu pa le za 81 odstotkov. Ugotavljamo, da vedno težje sledimo naraščanju višine zjamčenega OD.

Naraščajoča uravnilovka pri vse

večjem številu nižje vrednotenih delokrogov postaja problematična, ker vse manj omogoča delitev OD po delu.

Da bi ublažili sedanje stanje, bi morali:

1. Pridobiti več del (doma in v tujini), da bi povečali celoten prihodek

in s tem dohodek.

2. Predvzeti bolj odločne ukrepe za zmanjšanje obsega materialnih stroškov, še toliko bolj, ko cene osnovnih surovin in energije naraščajo hitreje, kot prihodki, ki jih pridobivamo s prodajo gradbenih storitev in izdelkov.

3. Ugotoviti možnosti nadaljnje spremembe razmerja delitve čistega dohodka v korist osebnih dohodkov. Morda bi kazalo celo zmanjšati sredstva skupne porabe v korist sredstev za osebne dohodke.

4. Ob skrčenem vrednostnem obsegu del, se lotiti vprašanja zaposlenosti v Gradisu (v režiji in proizvodnji). Z izboljšano organizacijo dela in večjo mobilnostjo se bo moralo zmanjšati število zaposlenih delavcev.

5. Zjamčeni OD resda pripada delavcu, ki doseže normalni delovni učinek (100 %). Če delavec tega ne doseže, se mu zjamčeni OD ustrezno zniža. Žal so v Gradisu redki primeri, da bi take primere ugotavljali. VINKO KOLETO

Sindikat v tozdu Ravne je razpravljajl

Kdaj bo najnižji OD vsaj 20.000 din?

Osrednji točki 7. redne seje izvršnega odbora sindikata v tozdu GE Ravne na Korškem so bile usmeritve za izboljšanje poslovanja in usmeritve za izboljšanje osebnih dohodkov. V sklepih je med ostalim zapisano: za izboljšanje poslovanja bo potrebno povečati produktivnost in izboljšati organizacijo dela, izboljšati bo treba delovno in tehnološko disciplino, znižati materialne stroške, poostri odgovornost pri mehanizaciji in izboljšati nagrajevanje po delu in s tem stimulirati delavce.

Usmeritve za izboljšanje osebnih dohodkov pa so opredelili takole:

— vrednost točke naj se dvigne do takšne višine, da bo najnižji osnovni osebni dohodek višji od zjamčenega OD,

— terenski dodatek naj bi se pričel postopoma vnašati v osnovo osebnega dohodka,

— strokovne službe na ravni delovne organizacije naj pripravijo

nov sistem delitve po delu, ker je stari način nagrajevanja preživel in ni stimulativen za boljše delo,

— najnižji osebni dohodek naj bi bil vsaj 20.000 dinarjev na mesec,

— zahtevati od poslovnih delavcev take programe, da bomo lahko dosegli tak dohodek iz katerega bomo sprejemali osebne dohodke nad zjamčnimi OD,

— ponovno ugotoviti delitvena razmerja med čistim dohodkom in osebnimi dohodki v prid slednjim,

— vodstvo delovne organizacije in tozda naj poišče rešitev za stimuliranje KV in VKV delavcev,

— naj se zagotovi takšen osebni dohodek, da delavci tozda ne bodo ogroženi.

Vse to smo že zapisali pred dvema ali več leti, vendar je narejenega bilo bore malo. Sklepe ponavljamo, probleme pa ne rešujemo. Morda bo tokrat le drugače.

C. P.

Višina zjamčenega OD narašča hitreje kot vrednost točke v Gradisu, zato je vse več delavcev, ki prejema nadomestila do višine zjamčenega OD. To pelje v uravnilovko in predstavlja destimulacijo predvsem za KV delavce, saj se tako glede OD vse bolj izenačujejo z NK delavci

Samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic

V zaostrenih gospodarskih razmerah, ki so najbolj prizadele družine in posameznike z najnižjimi dohodki in prejemki, je na voljo vedno manj sredstev za družbene pomoči najbolj prizadetim. Zdaj je bolj kot kdajkoli pomembno, da si vsakdo zagotovi ustrezno socialno varnost predvsem z lastnim delom, naloga družbe pa je, da mu tako delo zagotovi in ga spodbuja k boljšemu in produktivnejšemu delu. Le tedaj, ko si družine oziroma posamezniki ne morejo zagotoviti primerne življenjske ravni, so upravičeni do družbene pomoči.

Seveda pa nihče od prejemnikov socialnovarstvenih pomoči ne more biti v ugodnejšem položaju kot so tisti, ki si sami zagotavljajo socialno varnost. Tisti, ki morajo prispevati delež k socialnovarstvenim storitvam torej ne smejo biti zaradi teh prispevkov v slabšem gnotnem položaju od onih, ki prejemajo socialnovarstvene pomoči.

In kaj določa omenjeni sporazum?

Do ustrezne oblike socialnovarstvenih pomoči je upravičen občan oziroma družina, ki ima manjši stvarni mesečni dohodek na družinskega člana kot je dogovorjena raven socialne varnosti.

Stvarni mesečni dohodek na družinskega člana izračunamo tako, da seštejemo vse dohodke družinskih članov na mesec, nato pa vsoto delimo s številom družinskih članov.

Občani so po merilih tega sporazuma upravičeni do naslednjih socialnovarstvenih pomoči:

● Varstveni dodatek k pokojnini

Uživalec pokojnine ima pravico do varstvenega dodatka, če njegova pokojnina ne dosega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo in če njegovi dohodki skupaj z dohodki družinskih članov na posameznega družinskega člana mesečno ne presegajo zneska, ki ga s sklepom določa Skupnost pokojnin-skega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

● Denarna pomoč za brezposelnost ● Delna nadomestitev stanarine

Do delne nadomestitve stanarine so upravičeni vsi imetniki stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih ali stanovanjih v lasti občanov ali civilnih in drugih pravnih oseb, če izpolnjujejo pogoje in merila iz tega samoupravnega sporazuma.

Splošni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci do delne na-

domestitve stanarine so:

— da občan ne oddaja stanovanja ali dela stanovanja v podnajem,

— da občan ne uporablja stanovanja ali dela stanovanja za poslovne prostore ali za obrtno dejavnost, razen kadar gre za dela invalida na domu,

— da nihče od družinskih članov občana ni lastnik vseljivega stanovanja, vseljive stanovanjske hiše ali počitniške hiše,

— da občan glede na število članov družine ne zaseda nadstandardnega stanovanja in ni odklonil ponujene zamenjave za standardno stanovanje po družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

Delna nadomestitev stanarine temelji na socialnih razmerah družine in je odvisna:

— od števila družinskih članov

— od stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana v minulem letu,

— od višine stanarine, izražene v deležu od dohodka družine.

Ne glede na socialne razmere občana in družinskih članov je le-ta dolžan plačati najmanj 20 % stanarine, določene za stanovanje, ki ga ima.

Imetnik stanovanjske pravice je upravičen do delne nadomestitve stanarine, če je višina stanarine, ki jo plačuje, višja od ugotovljene znosne stanarine.

Znosna stanarina izraža družbeno sprejemljivo obremenitev družine in jo določamo v odstotku stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana posameznega tipa družine.

● Štipendija iz združenih sredstev ● Razlika h kadrovske štipendiji ● Družbena pomoč otrokom

Otrok je upravičen do pomoči, če stvarni mesečni dohodek na družinskega člana družine, v kateri otrok živi oziroma v katero sodi, ne presega 43 odstotkov, če je otrok iz kmečke družine pa 23 odstotkov čistega osebnega dohodka.

Višina pomoči je razlika med 43 odstotki oziroma 23 odstotki čistega osebnega dohodka in stvarnim mesečnim dohodkom na družinskega člana.

Če je otrok, ki je upravičen do pomoči iz tega sporazuma, zmerno, teže ali težko duševno prizadet ali teže telesno prizadet, je upravičen tudi do povečane pomoči v višini

največ 7 odstotkov čistega osebnega dohodka.

● Denarna pomoč kot edini oziroma kot dopolnilni vir preživljanja

Do denarne pomoči kot edinega vira preživljanja je upravičen za delo nezmožen občan, ki je brez vsakršnih dohodkov oziroma prejemkov in brez premoženja ter nima nikogar, ki bi ga bil dolžan in sposoben preživljati, živi pa v domači oskrbi, to je sam ali v družini oziroma z drugimi osebami.

Do denarne pomoči kot dopolnilnega vira preživljanja je upravičen za delo nezmožen občan, ki je brez premoženja, nima oseb, ki bi ga bile dolžne in sposobne preživljati, njegovi dohodki oziroma prejemki pa ne dosegajo dogovorjene ravni socialne varnosti in živi v domači oskrbi.

Denarno pomoč kot edini vir preživljanja in denarno pomoč kot dopolnilni vir preživljanja dodelimo za nedoločen čas, ko utemeljeno pričakujemo, da se v daljšem časovnem obdobju ne bodo izboljšale socialne razmere občana.

● Začasna in enkratna denarna pomoč

Dočasne oziroma do enkratne denarne pomoči je upravičen občan, ki je sicer zmožen za delo, vendar sebi oziroma svoji družini ne more zagotoviti socialne varnosti zavoljo naslednjih vzrokov:

— smrt v družini, bolezen, elementarna nesreča, drugi primer ali višja sila,

— začasna nezaposlenost, če je občan prijavljen pri pristojni skupnosti za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve ter zaposlitve ne odklanja in nima možnosti za pridobivanje dohodka,

— odpust s prestajanja zaporne kazni,

— drugi nujni primeri.

Začasna denarna pomoč se dodeli občanu, če je njegova socialna varnost ogrožena in če pričakujemo, da se bodo njegove socialne razmere spremenile v krajšem času, tako da pomoči ne bo več potreboval.

Začasno denarno pomoč dodelimo za določen čas in to praviloma za obdobje 6 mesecev, izjemoma pa jo lahko podaljšamo največ še 6 mesecev.

Višina časne denarne pomoči je odvisna od občanovih socialnih razmer, vendar ne more biti višja od denarne pomoči kot edinega vira preživljanja.

Enkratna denarna pomoč se dodeli občanu, pri katerem gre za pre-

mostitev trenutnih težav.

Višina enkratne denarne pomoči je odvisna od socialnih razmer občana, vendar ne more biti višja od dvakratnega zneska denarne pomoči kot edinega vira preživljanja. Občinska skupnost socialnega skrbstva lahko izjemoma dodeli enkratno denarno pomoč občanu, ki nima stalnega prebivališča na njenem območju.

● Rejnina ● Plačilo oziroma doplačilo oskrbe in nege na domu ● Plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu oziroma organizaciji za usposabljanje ● Plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v tuji družini ● Druge socialnovarstvene pomoči

Občan je upravičen do oprostitve doplačila k cenam zdravstvenih storitev, če stvarni mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 45 odstotkov čistega osebnega dohodka.

Oprostitev velja tudi za družinske člane občana, če živijo z njim v skupnem gospodinjstvu in če jih preživlja.

Občan je tudi upravičen, da se ga uvrsti na prednostno listo upravičencev za dodelitev solidarnostnega stanovanja, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa navedeni samoupravni sporazum.

Samoupravni sporazum določa, da delavci vlagajo zahteve za uveljavitev socialnovarstvenih pravic v svoji organizaciji združenega dela, to je v svojem tozdu, na obrazcih, ki jih je določil pristojni organ skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Postopek za uveljavitev socialnovarstvenih pomoči je uveden z dnem, ko delavec vloži zahtevek v svojem tozdu.

Kadrovska služba mora pregledati vpisane podatke ter na zahtevek vpíše svoje mnenje o socialnih razmerah delavca.

Posebej moramo poudariti, da če ima delavec nizek osebni dohodek, na podlagi katerega bi bil upravičen do posamezne pomoči, mora tozdpisati tudi vzrok zakaj prejema tak dohodek.

Po določilih tega sporazuma mora kadrovska služba oziroma druga strokovna služba tozda v 15-dneh po prejemu zahtevka le tega poslati strokovni službi v občini, kjer ima delavec stalno prebivališče. Če delavec nima stalnega prebivališča v SR Sloveniji pa mora tozda zahtevek delavca poslati pristojni službi v občini, kjer ima tozda svoj sedež.

DOBITNIKI GRADISOVIH DIPLOM

I. DIPLOMA TOZD LIO
ŠKOFJA LOKA, ki ima po oceni kri-
terijev 1261 točk.

II. DIPLOMA TOZD GE
LJUBLJANA-OKOLICA, ki ima po
oceni kriterijev 1248 točk.

III. DIPLOMA TOZD GE
CELJE, ki ima po oceni kriterijev
1195 točk.

Notranjost brusilnice za krožne žage in druga orodja

Velika proizvodna dvorana za obdelavo lesa

Izid znan: Po internih merilih je spet najboljši Gradisov TOZD LIO

Vse več lesa v najvišji stopnji predelave

Letno predelajo 40.000 kub. metrov hlodovine — Stalna skrb za kadre in stroje — V pripravi nova kotlovnica, drugo leto sušilnica

Ob našem ponovnem obisku v škofjeloškem tozdu LIO, ki je medtem v točkovanju zbral 1.261 točk in osvojil prvo mesto na letošnji »top lestvici« Gradisovih tozdov, je bil naš glavni sogovornik in vir tokratnih informacij tehnični pomočnik direktorja tozda, inženir lesarstva Franc Cegnar. Direktor je bil na službeni poti v Iraku.

REZULTATI POSLOVANJA

V tozd smo prišli v času, ko so bili na razpolago sveži podatki o njihovem 9-mesečnem poslovanju. Oglejmo si jih nekaj: celotni prihodek tozda LIO v devetih mesecih letošnjega leta je znašal nad 800 milijonov, dinarjev, indeks porasta glede na leto 1983 pa 161. Glede na plan to pomeni preseganje za 29 odstotkov oziroma zneskovno za nad 180 milijonov dinarjev.

Indeks dohodka je bil v tem času 172 oziroma od planiranega večji za 27 odstotkov. Zneskovno je bil doseženi dohodek izkazan v višini nad 260 milijonov dinarjev. Indeks stroškov je bil zaokrožen na 157.

Našteti in še drugi bilančni podatki med letom po devetih mesecih že napovedujejo uspešen zaključek poslovnega leta 1984.

INVESTICIJE IN RAZVOJ

V Gradisovem vestniku smo že pisali o tem, da so v letošnjem letu dokupili preostali kompleks za njihovo širitev predvidenega zemljišča. Odkupili so tudi stanovanjsko hišo, ki še stoji v tem kompleksu, jo pa že starih strani obkroža bodisi hlodovina ali pa žagan les, ki se suši. Po besedah inž. Cegnarja so z nakupom teh zemljišč zadostili potrebam svojega nadaljnjega prostorskega razvoja za novih nekaj desetletij.

— Kakšni so vaši nadaljnji načrti na področju investicij in razvoja?

»Na novih površinah je zemljišče šele deloma urejeno. S prostorsko boljše izkoriščeno površino, torej z ustreznimi prestavitvami, posodobitvami in novogradnjami želimo doseči naslednje:

- tehnologija, ki povzroča večji hrup, bo »založena« v sredini kompleksa in ne več odprta proti stanovanjskemu naselju.

- s postavitvijo nove kotlovnice na žagovino in skoblance bomo razbremenili obstoječe kotlovne zmogljivosti, se oskrbeli z lastno energijo za sušenje lesa, ki jo bomo pridobili iz ostankov v proizvodnji, obstoječe zmogljivosti na olje pa uporabljali le še kot rezervo oziroma dopolnilo v najhujših zimskih pogojih. Zmanjšalo se bo tudi onesnaževanje zraka z dimnimi plini.

- za prihodnje leto načrtujemo gradnjo sušilnic z vložno zmogljivostjo 198 kubičnih metrov. V zaloge dragocenega lesa so, kot vemo, vezana znatna sredstva. Vzemimo za primer desko debeline 48 milimetrov: po klasičnem postopku se na zraku suši 9 do 12 mesecev, v sušilnici pa samo teden dni. Ker stavbno mizarstvo in lesno stavbarstvo oziroma proizvodi in izdelki višje in najvišje stopnje predelave terjajo enakomerno osušen les z nizko stopnjo vlage, je postala sušilnica za LIO nepogrešljiva.

V škofjeloškem tozdu zdaj letno predelajo okrog 40.000 kubičnih metrov lesa. Razpoložljivo hlodovino v regiji — pretežno iglavcev — si z gorenjskimi lesarji delijo po lesno surovinski bilanci, usklajeni v sozdu GLG. Nekaj lesa dobijo tudi iz uvoznih kontingentov.

Omeniti velja tudi to, da je razvoj v LIO v dobršni meri, predvsem pa ko gre za izvoz, usklajen z razvojem sosednje lesne industrije — Jelovico. Z njimi imajo sklenjen poseben samoupravni sporazum o sodelovanju, glede na razpoložljivo tehnologijo obeh pa deljen proizvodni program; kadarkoli nastopajo skupaj, so udeleženi v enakopravnem razmerju 50:50.

SKRB ZA KADRE

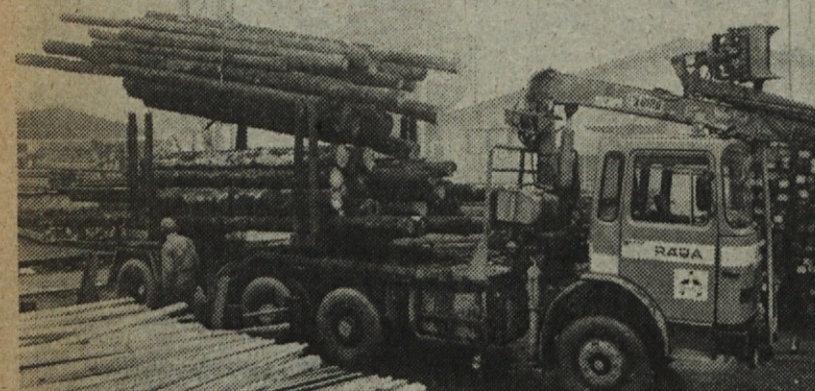
V tozdu nameravajo vse bolj širiti asortiman izdelkov za izvoz. Že dolgo vedo, da na svetovnem trgu veljajo svetovne cene in da je konkurenčni boj oster. Na svetovnem trgu prinaša finančne učinke kakovost in znanje, prav to pa so si kot usmeritev zadali tudi v LIO.

V svoji sosesčini imajo Srednjo lesarsko šolo, z njo pa razvito dolgoletno dobro sodelovanje. Ena izmed dolgoročnih usmeritev je organizirati v obratu tehnologijo in proizvodnjo takoimenovanih učnih delavnic. Šola ima okrog 900 učencev, precejšnje število pa svoje praktično usposabljanje opravi v LIO. Razen učencev v usmerjenem izobraževanju za lesarske poklice, ki jih imajo okrog 30, se pri njih stalno praktično izobražuje okrog 60 učencev.

»Pričakujemo, da se bomo ustrezno dogovorili tudi z Gradbeno srednjo šolo iz Ljubljane«, je omenil tehnični pomočnik direktorja. »Želimo, da bi tudi ostali učenci usmerjenega izobraževanja — lesarji, študenti Gradisovih tozdov, svoje proizvodno delo opravljali pri nas. Na voljo imamo tudi prostor za nastanitev v našem samskem domu v bližini.

Če želimo imeti dober kader, potem je prav, da se učenci že v času šolanja spoznajo s sodobnimi obdelovalnimi stroji in obdelavo lesa. Spoznamo se, na ta način pa dosežemo tudi to, da se vse več naših dobrih tesarjev in mizarjev razvija v inštruktorje, učenci pa v strokovnjake poklica; da bomo usposobljeni za proizvodnjo najzahtevnejših izdelkov, ki tudi prinašajo finančne rezultate in s tem boljši družbeni in osebni standard.«

G. B.

Dviganje hlodovine s tovornjaka z mostnim žerjavom

GRADISOVI NAGRAJENCI 1984

Geza Cipot — v Gradisu od 1948. dalje

Geza CIPOT, rojen 6. 7. 1929 v Bokračih pri Murski Soboti, zaposlen pri Gradisu od leta 1948 dalje.

Zaposlil se je kot NK delavec in opravljal dela na gradbišču HE Medvode in na avtocesti Ljubljana — Zagreb. S svojo pridnostjo in izobraževanjem ob delu je postal leta 1961 gradbeni delovodja in vodil dela pri izgradnji raznih objektov: Celuloza Medvode, skladišča in upravne stavbe Jugotehnike, izgradnje železniškega šolskega centra v Ljubljani, petega papirnega stroja v Papirnici Vevče, izgradnji stanovanjskega naselja v Novih Jaršah, prehrabnega Centra Emone v Novih Jaršah, izgradnje objektov za SAP, sedaj pa koordinira delo delovodij pri izgradnji stanovanjske sošeske v Fužinah. Svoje delo je vodil in zaključeval s kvaliteto in uspehom.

Geza Cipot

Predvsem pa je znan po izredno izostrenem posluhu za organizirano delo svojih podrejenih, za reševanje problemov na delu, ki niso le tehničnega značaja. Na miren in topel način se posveti vsakemu delavcu, ki potrebuje pomoč, nasvet ali toplo besedo. Enak pristop in odnos ima tudi do svojih predpostavljenih ter je kot glavni delovodja zaželen pri vsakem vodji gradbišča, ker uživa izredno avtoriteto, predvsem pri podrejenih. S svojo osebnostjo in človeškim pristopom pogosto rešuje tudi medsebojne odnose med zaposlenimi.

Tako kot je discipliniran sam, zahteva disciplino tudi od delavcev, kar mu s pravilnim pristopom z veliko mero tudi uspeva. Kot izkušeni glavni delovodja prenaša znanje in bogate izkušnje na mlajše delavce predvsem pa na delovodje, izredno skrb pa posveča tudi varnemu delu.

Na samoupravnem področju je vsestransko angažiran. Skoraj ni bilo mandatnega obdobja, da ne

bi opravljal kake funkcije v samoupravnih organih tozda ali DO ter v organih OOZS. Je tudi dolgoletni član temeljne delegacije tozda za Zbor združenega dela občine Ljubljana Moste-Polje, od leta 1982 pa tudi predsednik temeljne delegacije Ljubljana.

Tako je izredno spoštovan in cenjen kot delavec, sotovariš in samoupravljaec.

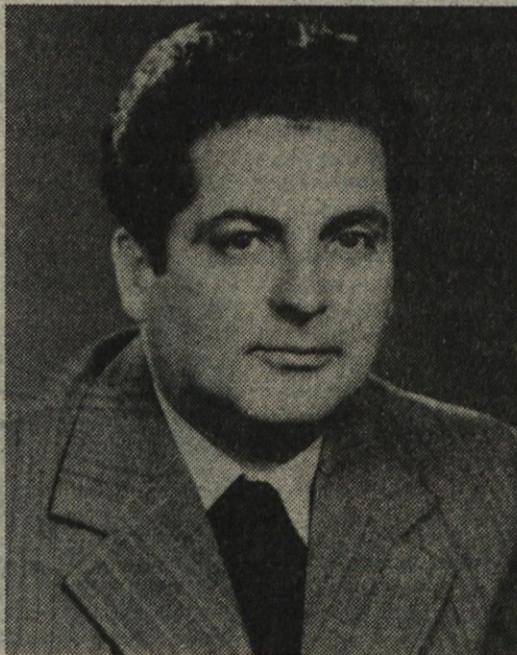
Jaka Klančar — dobro vodenje Centra za izobraževanje

Jaka KLANČAR, rojen 24. 7. 1934 v Ljubljani, zaposlen pri Gradisu od leta 1971 dalje.

Jaka Klančar je dolgoletni delavec Centra za izobraževanje in je v tej funkciji odločilno vplival na program izobraževanja delavcev v Gradisu, kar izhaja tudi iz vsakoletnih poročil Centra za izobraževanje, istočasno pa je skrbel za organizacijo in urejenost načina prehrane učencev, bivanja, aktivnosti na področju kulturnega in športnega delovanja, reševanja socialne problematike in družbenega standarda.

V vzgojnem programu je skrbel tudi za uveljavljanje delegatskega sistema v družbeno političnih skupnostih in družbeno političnih organizacijah, uresničevanja samoupravljanja in uveljavljanja samoupravnih odnosov, samoupravnega sporazumevanja med tozdi zaradi doseganja skupnih ciljev DO.

Jaka Klančar je bil vsa leta izredno aktiven družbenopolitičen delavec in je dolgoletni član ZK. Od številnih družbenopolitičnih funkcij bi na tem mestu omenili le nekaj teh: bil je podpredsednik supščine SIS za zaposlovanje občine Moste-Polje, za kar je prejel tudi posebno pohvalo. Leta 1980 je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem, ve-

Jaka Klančar

čletni član disciplinskih komisij drugih DO, član občinskega odbora ZS gradbenih delavcev, večletni član odbora za proizvodna tekmovanja pri ROSGD Slovenije, član sveta gradbene tehnične šole, poklicne šole in domov učencev v Ljubljani.

Peter Kunej — strokovnjak za sklepanje pravnih pogodb

Peter Kunej

Peter KUNEJ, rojen 19. 9. 1924 v Celju pri Gradisu od 1956.

V Gradisu je pričel s pionirskim delom na pravnem in pravno-komercialnem področju, kjer je še vedno nadvse aktiven delavec. Iz opisov delovnih mest, ki jih je opravljal, je razvidno, da je bil šef pravnega oddelka pravnih služb, višji pravni svetovalec, kasneje pa je opravljal iz pravnega področja zahtevna svetovalna opravila.

Peter Kunej se je pri svojem delu specializiral za sklepanje pravnih pogodb med tozdi in drugimi DO oz. pokriva celotno komercialno-pravno področje GIP Gradis. Pomembno je njegovo delo tudi pri pridobivanju poslov doma oz. pri delih v tujini. Tov. Kunej dipl. iur. je vpisan tudi v zunanje trgovinske registre pri GZ Slovenije.

Magdalena Oblak — več kot 15 let uspešnega dela na kalkulacijah

Magdalena OBLAK, rojena 27. 12. 1939 v Bučkem pri Trebnjem, pri Gradisu od leta 1961. Po končani srednji tehnični šoli se je zaposlila v

GRADISOVI NAGPAJENCI 1984

Gradisu kot gradbeni tehnik. S svojim delom je začela na objektu termoelektrarne Šoštanj, nato na montažnih stanovanjskih objektih v Šiški, v Ljubljani, na stanovanjskih objektih Sketova ulica v Mostah, na šoli varstva pri delu, na gradbišču NAME, na arkadah na Trgu revolucije, na Kliničnem centru, Razstavišču hala C, restavraciji Otok Nikola v Poreču, kot obračunski tehnik ter pomočnik vodje gradnje objektov.

Od leta 1968 dalje in še danes opravlja kalkulatorska opravila v tozdu. Pri svojem delu je zelo prizadevna, točna in ni objekta, katerega je gradil tozde GE Ljubljana, da s svojimi kalkulacijami ne bi sodelovala tov. Oblakova.

S svojim delom se je vključevala tudi v kalkulacije, ki jih je pripravljala komercialna služba Gradisa pri izdelavi ponudb za večje objekte doma in v tujini.

Delo opravlja vestno, disciplinirano in s čutom odgovornosti. Aktivno sodeluje v organih samoupravljanja in v raznih komisijah tozda in na nivoju DO. Tako je bila član samoupravne delavske kontrole DO GIP Gradis, namestnik predsednika DS tozda, sedaj pa je član komisije za inovacije tozda in član zbora Interne banke GIP Gradis.

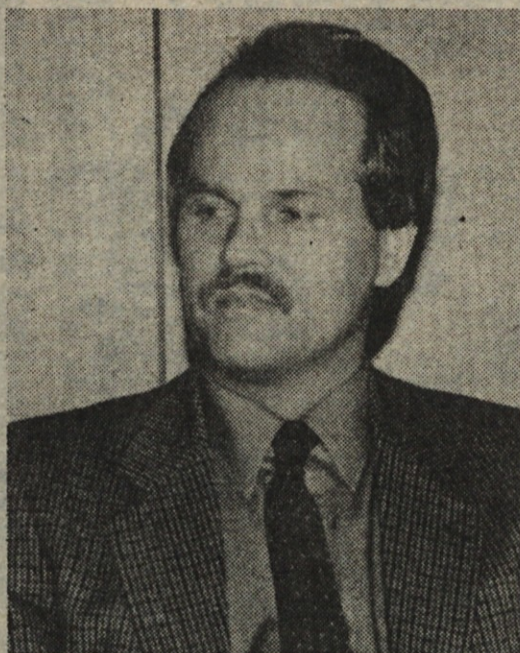

Magdalena Oblak

Vekoslav Pečnik — obnašati se je treba čimbolj gospodarno

Vekoslav PEČNIK, rojen 20. 10. 1939 v Jablanci pri Sevnici, zaposlen v Gradisu od leta 1973 dalje.

Kot mlad fant ni imel možnosti, da bi se šolal, vendar ga je želja po znanju privedla do tega, da je uspešno končal Višjo komercialno ekonomsko šolo v Mariboru. Vse predhodne stopnje šolanja je

Vekoslav Pečnik

opravil ob delu. Leta 1973 se je zaposlil v Gradisu, v TOZD GE Ljubljana — okolica, kot GFS pomočnik direktorja tozda. Ta dela oz. naloge opravlja še sedaj.

Od samega začetka je opravljal svoje delo kot dober gospodar. Vedno je prisostvoval pri vseh odločitvah o poslovnih politikah tozda in dajal napotke za čim uspešnejši finančni rezultat. Posebej se je zavzemal za dobro gospodarjenje s sredstvi.

Redno in skrbno spremlja finančne rezultate gradbišč in pravočasno opozarja na slabosti in pomanjkljivosti pri obračunu in zasledovanju stroškov na posameznih objektih. Vedno poudarja, da je potrebno trošiti gradbene materiale z največjo skrbnostjo čim večji prihranek, skratka, obnašati se čim bolj gospodarno. Njegovi naporji za doseg teh ciljev so opazni pri urejenem skladiščno materialnem poslovanju, da se vse delovne priprave vrednotijo po dejanskih vrednostih. V srednjeročnem planu 1975 — 1980 je bila predvidena izgradnja novih nastanitvenih kapacitet za delavce tozda ljubljanskega področja. Za izgradnjo samskega doma so se tudi namensko zbirala finančna sredstva po zaključnih računih. Za zagotovitev teh sredstev ima tov. Pečnik velike zasluge. Polno je bil angažiran pri pripravi finančne konstrukcije in nato pri izgradnji samskega doma na Fužinah. Tako se letos uresničujejo prizadevanja za pridobitev novih nastanitvenih kapacitet.

V delo samoupravnih organov se je začel vključevati z osnovanjem Interne banke Gradisa, ker je sodeloval v vseh njenih organih opravljanja. Dvakrat je bil izvoljen v DS DO v obdobju 1982-84 je bil tudi predsednik DS DO. V tem času je bil izvoljen tudi KPO DO. V sodelovanju s KPO se je tov. Pečnik zavzemal za boljšo organiziranost DO, za stabilizacijo gospodarjenja, za razvoj in utrditev samoupravnih odnosov itd. Zaradi svojih strokovnih kvalitet je bil večkrat izvoljen ali imenovan v razne strokovne komisije in komisije DS DO, tako v odbor za načrtovanje, v komisijo za dohodkovne odnose in druge komisije.

Neprecenljiva je njegova pomoč pri delu samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij v tozdu. Njegovi nasveti in predlogi so konstruktivni in realni. Redno se udeležuje zborov delavcev, kjer kot GFS pomočnik na najbolj neposreden način informira delavce o rezultatih gospodarjenja, o vseh problemih, s katerimi se tozde srečuje pri pridobivanju in izvajanju del, tako doma kot v tujini.

Zaradi svojih lastnosti uživa med delavci, člani samoupravnih organov in DPO polno zaupanje in spoštovanje, saj je s svojimi izkušnjami vedno pripravljen pomagati in svetovati.

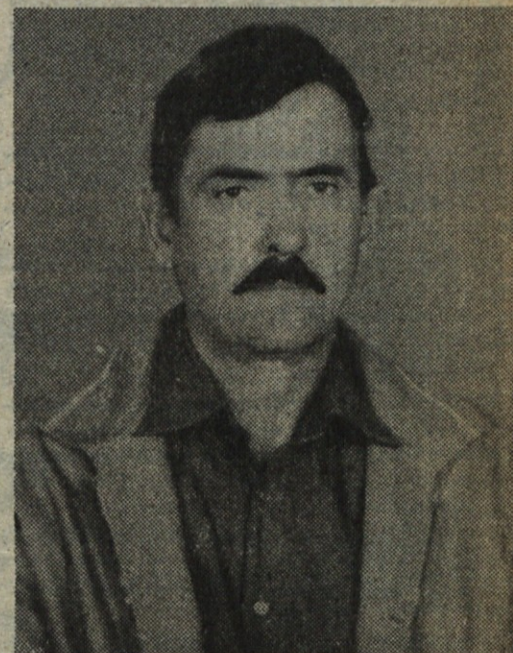
Njegova strokovnost in sposobnost sta bili in sta še izkazani tudi s tem, da je že dva mandata delegat v izvršilnih organih Ljubljanske banke, Stanovanjsko-komunalne banke v Ljubljani in Združene banke.

Vinko Plastič — svoje znanje prenaša na mlajše

Vinko PLASTIČ, rojen 4. 5. 1938 v Pučiščih pri Supetarju, zaposlen v Gradisu od leta 1961 dalje.

Takoj po nastopu dela je pokazal izjemne sposobnosti za organizirano delo ter vodenje delavcev, ki so mu bili kot skupinovodji zaupani. Skupine, ki jih je vodil, so vedno dosegale dobre rezultate in uspeh pri delu. Svoje znanje, predvsem pa izkušnje, rad prenaša na sodelavce, še posebej na mlade. Zaradi teh lastnosti je cenjen in priljubljen.

Zaradi želje po vsestranski angažiranosti se je že zelo kmalu vključil v samoupravno in družbenopolitično delo. Dolga leta je bil član izvršnega odbora OOOZS in njegovih organov, obenem pa so mu bile vedno zaupane funkcije v raznih komisijah tozda (disciplinska komisija, komisija za standard in rekreacijo, komisija za proizvodnjo in delitev dohodka). V teh organih sodeluje še sedaj. Prav tako je že drugo mandatno dobo delegat v temeljni delegaciji tozda za zbor združenega dela občine Ljubljana Moste-Polje.

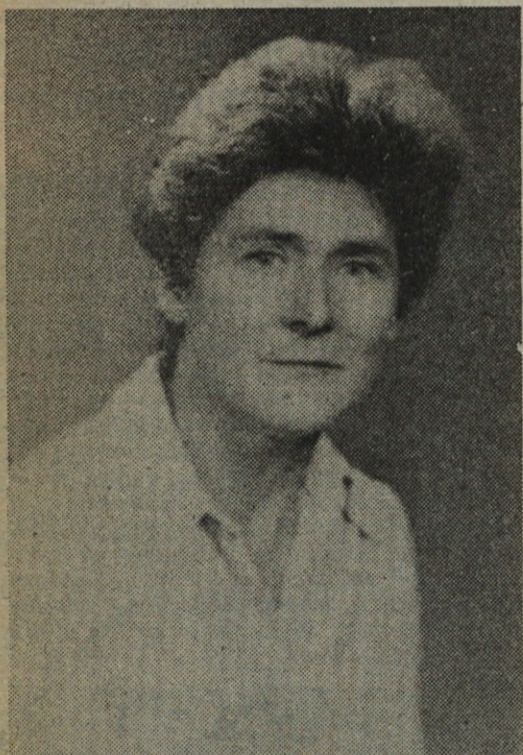
Vinko Plastič

● GRADISOVI NAGRAJENCI 1984 ●

Hedvika Poženel — brez INDOK centra ni uspešnega dela

Hedvika POŽENEL, rojena 22. 10. 1933 v Mariboru, zaposlena v Gradisu od leta 1962 dalje.

Službo je nastopila v projektivnem biroju Ljubljana kot projektant. To delo je opravljala 10 let, od tega leto dni v naši enoti v Frankfurtu. Po vrnitvi iz dela v tujini je prevzela organizacijo in vodenje našega dokumentacijskega centra, ki ga vodi še danes. Dokumentacijski center sodeluje z vsemi so-

Hedvika Poženel

rodnimi organizacijami v Sloveniji in državi in nas oskrbuje za vso domačo in tujo strokovno literaturo ter vodi standardoteko domačih in tujih standardov za graditeljstvo.

Uveden je bil bilten, s katerim center redno obvešča člane kolektiva o novi literaturi, standardih in raziskovalnih delih, novih tehnologijah in organizacijskih oblikah.

Brez takega pristopa k delu, ki ga še v večini konkurenčnih DO sploh nimajo, si pri nas ne moremo več predstavljati uspešnega sodobnega dela. Za svoje delo je je tov. Poženelova dobila medaljo za delo ob Gradisovi 35-letnici. Kot sodelavka je bila vedno tiha, prizadevna v zadovoljstvo vseh sodelavcev in se ne brani prevzeti kakršnegakoli delovnega opravila. Je mati treh otrok, a kljub temu praktično nikoli ne zamuja svojih delovnih obveznosti.

Je družbeno politično aktivna in trenutno sodeluje v izvršnem odboru sindikata DSSS in je član komisije za kadre.

Vili Rojc

Vili Rojc — strokovnjak in družbenopolitični delavec

Vili ROJC, rojen 22. 4. 1940 v Celju, zaposlen v Gradisu od leta 1973 dalje.

Delo gradbene operative neposredno zavisi od iznajdljivosti nabavne službe, zlasti takrat, ko na trgu primanjkuje gradbenih materialov. Delovni proces v tozdu GE Celje še nikoli ni bil okrnjen ali celo prekinjen vsled nedobavljenih delovnih sredstev.

Široko poznavanje delovnih področij in izredne osebnostne kvalitete tov. Rojca pogojujejo uspešno delo nabavne službe na vseh sektorjih. Občutek pripadnosti DO ga navaja v največje prizadevanje za doprinos na delovnem kot tudi na družbenopolitičnem področju.

Kljub zahtevnim delovnim nalogam, ki potekajo v pretežni večini na terenu, se tov. Rojc vsa leta aktivno vključuje v delo samoupravnih organov in DPO. Štiri leta je bil predsednik IOOS in član disciplinske komisije in komisije samoupravne delavske kontrole. V tozdu je tudi poveljnik civilne zaštite, vidno pa je tudi njegovo delo v KS.

Kot zavedni član ZK je tov. Rojc vzor v OO ZK, s tovariškimi odnosom do sodelavcev pa je priljubljen v vsem kolektivu.

Leta 1980 je tov. Rojc prejel odlikovanje red dela s srebrnim vencem, sindikalna organizacija pa mu je podelila zlati znak konference sindikata Gradisa.

Franc Valant — delo na najzahtevnejših objektih

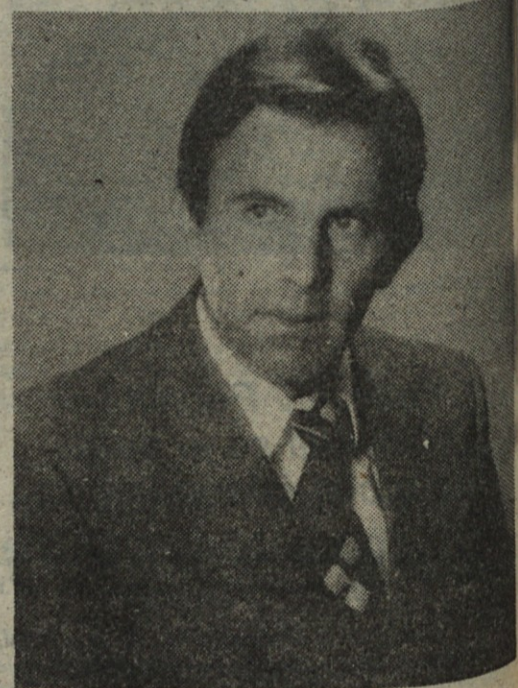
Franc VALANT, rojen 2. 10. 1935 v Selu pri Bledu, zaposlen pri Gradisu od 1958 dalje.

Vsem je poznano, da je Franc Valant, vedno razporejen na najbolj zahtevne objekte, kjer izvajajo dela tozdu GE v Jesenice. Delo, ki mu je zaupano opravi kvaliteto, z visoko strokovno sposobnostjo in v roku, ki je določen za izvedbo. Kot takega ga poznajo tudi naši investitorji in za izvajanje del zahtevajo prav njega npr.: rudnik urana Žirovski vrh, Planika Kranj in drugi.

Med številnimi objekti v katere je vtakano njegovo dolgoletno delo in prizadevanje, naj naštejemo le najpomembnejše: objekti našega stalnega investitorja Železarne Jesenice (Hrenovica, ERC, Rake, Plavž), hotel Creina Kranj, Elan Begunje, hotel Slovenija Portorož, hotel Kompas Kranjska gora, hotel Kompas Bled, hotel Park Bled, vrtec Jesenice, valjarna Koroška Bela, LIP Bled, LIP Bohinjska Bistrica, cementarna Anhovo, šola Tolmin, most Kokra Kranj, most Hrušica, kulturni dom Bohinj, drsališče Bled, blagovno skladišče Jesenice, rudnik urana Žirovski vrh (drobilnica in kanalizacija), stanovanjska gradnja stolpci Bela, Planika Kranj.

Tov. Valant je bil kot strokovno sposoben delovodja in dober organizator razporejen na delo tudi v DE Frankfurt v ZRN in v času od 11. 2. 1965 do 13. 8. 1967.

Za svoje vestno in prizadevno delo je bil leta 1980 odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

Franc Valant

GRADISOVI NAGRAJENCI

1. Geza CIPOT, gradbeni delovodja, TOZD GE Ljubljana-okolica
2. Jaka KLANČAR, vodja Centra za izobraževanje, DSSS-KSS
3. Peter KUNEJ, pravni svetovalec, TOZD Inženiring
4. Magdalena OBLAK, kalkulant, TOZD GE Ljubljana
5. Vekoslav PEČNIK, GFS pomočnik direktorja TOZD GE Lj-okolica
6. Vinko PLASTIČ, VK tesar, TOZD GE Ljubljana-okolica
7. Hedvika POŽENEL, vodja INDOK centra, DSSS — RSzRE
8. Vili ROJC, vodja nabave, TOZD GE Celje
9. Franc VALANT, gradbeni delovodja, TOZD GE Jesenice.

6. zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije

Izmenjava informacij, pregled dosežkov • Vse več računalniških obdelav • Veliko novosti

V času od 26. do 28. septembra je bilo v Festivalni dvorani na Bledu 6. zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije. Zdaj že tradicionalno vsakoletno zborovanje je omogočilo vpogled v nekatere dosežke gradbenih konstruktorjev iz Slovenije, deloma pa tudi ponudilo informacije o nekaterih dejavnostih konstruktorjev v svetu.

Na letošnjem zboru so prevladovali referati (ki so bili objavljeni v posebej izdani publikaciji), na posebnih panojih pa je bilo prikazanih tudi precej dosežkov gradbenih konstruktorjev.

Zborovanje se je začelo z referati gostov iz Avstrije (Graška univerza), pri čemer je organizator poskrbel za simultano prevajanje. Prvi referat je imel prof. dr. A. Koberg na temo »Nove metode pri računanju deformacij armiranobetonskih elementov«, kjer je lahko v veliko pomoč računalniška tehnika.

Drugi referat je imel prof. dr. Resinger na temo »Rotacijsko nesimetrični problemi pri pokončnih cilindričnih rezervoarjih iz jekla«. V zadnjih letih so se pokazale številne poškodbe pri cilindričnih rezervoarjih, ki so v glavnem posledica tega, ker se pri statičnih izračunih ni privzemalo nesimetrične obtežbe. Dejansko se v naravi pogosto pojavlja nesimetrična obtežba (ki pa se jo v različnih standardih nadomesti z nekoliko večjo simetrično obtežbo), pa naj bo to veter, neenakomerno posedanje temeljev ali kaj drugega. Prof. Resinger je v svojem referatu prikazal pristop k upoštevanju takšne obtežbe s pomočjo Fourierove vrste in k izračunu ob izbiri ustreznega računskega modela.

Tretji referat je imel prof. dr. Pischl na temo »Uporabnost zveze med napetostmi in deformacijami pri lesu«. V svojem referatu je na osnovi praktičnih preizkusov zbral lastnosti nekaterih vrst lesa pri različnih vrstah obtežbe (tlak in nateg paralelno z vlakni). Pri tem je piskal tudi vrednosti elastičnih modulov ter porušno trdnost tako v tlačnem kot v nateznem območju, ter podal svoje rezultate v obliki tabel, ki so lahko pripomoček pri izračunu zahtevnih lesenih konstrukcij. V zadnjem času se namreč ponovno pojavlja les kot zelo učinkovit material pri izdelavi strešnih konstrukcij tudi večjih razponov.

V nadaljevanju zborovanja je imel referat prof. dr. Marinček iz Gradbene fakultete v Ljubljani o mednarodnem sodelovanju na področju gradbenega konstruktorstva. Sodelovanje naših strokovnjakov v mednarodnih strokovnih komisijah, raziskovalnem delu in komitejih (predvsem ISO) je nujno, če se želimo vključiti enakopravno v mednarodno delitev dela in dvigniti

raven kvalitete naših proizvodov. Žal nam dogajanja v zadnjem času ne gredo ravno v prid: zaostajanje na področju računalništva se iz dneva v dan povečuje, naši standardi se ne istovetijo z ISO standardi oz. še slabše, vse bolj so zastareli. Razlog za to so v največji meri prav finančni problemi, čeprav je pri nas tudi pogosti razlog, da ne privzemamo ISO standardov, poudarjanje naše »specifičnosti«.

Še bolj se naša zaostalost v primerjavi s svetom odraža na področju informatike. Slednja je prepuščena podjetjem za proizvodnjo računalniške opreme ali pa pobudam posameznikov. Žal ne uspemo, da bi vsaj v Sloveniji uspeli poenotiti programsko opremo kot je npr. uspelo mnogo razvitejši Japonski.

V popoldanskem delu zborovanja je sledil kot prvi referat prof. Rogača in Sajeta o strižni nosilnosti betonskih elementov. V svojem referatu sta obdelala mejno nosilnost betonskih elementov, ki so obremenjeni s prečno obtežbo in torzijo.

Drugi referat sta imela popoldne Fajfar in Fischinger iz FAGG. Naslov »Dinamična analiza armiranobetonskih zgradb — kakšna natančnost je smiselna?« že sam dovolj pove! Danes so z moderno računalniško tehniko omogočeni izredno natančni izračuni. Zato je vprašanje dejansko umestno, namreč do katerih meja je natančnost smiselna. Odgovor je preprost: do take meje, kot dajemo v izračun podatke. Slednji pa so odvisni od dobre povezave med strokovnjaki, ki se ukvarjajo z analizo in ostalimi projektanti, ki morajo dovolj vedeti o inženirskih problemih.

Naslednji referat je podal tov. Damjanič iz zagrebškega Građevinskega inštituta na temo »Praktični napotki pri modeliranju obnašanja armiranobetonskih konstrukcij po metodi analize končnih elementov«.

Numerične metode in računalniki nam namreč danes dajejo neslutene možnosti dimenzioniranja betonskih konstrukcij, pri čemer pa je potrebno upoštevati vse specifičnosti betona.

V nadaljevanju sta prof. Rogač in Turk poročala o stanju sprejemanja nekaterih predpisov s področja masivnih jeklenih in lesenih konstrukcij. Opozoriti velja predvsem na to, da so bili letos končno novelirani in sprejeti predpisi za les.

Posebej zanimivo je bilo predavanje inž. Vogrinčiča, ki se je prijavil s temo Temeljenje na kolih. Tema je bila izbrana s pedagoškim namenom in to zaradi vse večjih zahtev naše družbe za zaščito orne zemlje. Kot nam je znano, počasi minevajo časi, ko smo lahko gradili objekte na dobro nosilnih, pogosto tudi dobrih kmetijskih zemljiščih. Zato se je potrebno vse bolj usposabljanje za gradnjo na slabše nosilnih tleh. Ena izmed možnosti, ki se ponuja, je izvedba temeljenja na kolih. Vrste temeljenja ter izračuni so objavljeni v posebni publikaciji.

Prof. Ačanski, sicer projektant Gradisovega Biroja za projektiranje je podal referat na temo »Detajliranje armiranobetonskih in prednapetih konstrukcij v smislu navodil CEB/FIP«.

Uporaba vedno večjih računalnikov in specialnih računalniških programov je povzročila, da je v splošnem, več pozornosti namenjeno izpopolnjevanju statičnih analiz kot pa na videz bolj vsakdanjim problemom pravilnosti detajliranja. Slednje pa v bistvu največ vpliva na kvaliteto konstrukcije, saj so poškodbe pogosto prav posledica sla-

bega detajliranja. V svojem prispevku je podal predlog delitve konstrukcije na posamezne tipe elementov.

Po končanih referatih je sledil skupen ogled pripravljenih panojev, ob katerih so avtorji neposredno podali obrazložitve ob svojih delih. Med avtorji so bili tudi naši inženirji iz tozda Biroja za projektiranje iz Maribora. Prikazana sta bila pokrita vkopa v Mariboru in Ljubljani, temeljenje na barju s prednapetimi armiranobetonskimi koli ter most čez Kokro, pri katerem so bili vgrajeni najdaljši prostoležeči nosilci v Jugoslaviji (razpon prek 50 m).

Izmed več avtorjev, ki so prikazali svoje dosežke tudi s panoji, je potrebno izdvojiti prispevek Duhovnika (FAGG) »Računalniška izdelava armaturnih načrtov«. Pogoj za to je seveda ustrezna oprema in kadri, kar pa je trenutno v Sloveniji možno le na FAGG v Ljubljani. Prispevek o računalniški izdelavi armaturnih načrtov je objavljen tudi v publikaciji 6. zbora konstruktorjev.

Naslednji dan (28. 9.) je imel prvi referat dr. Faith na temo »Priporočila za sidranje v zemljinah in hribinah«. Poleg teoretičnih osnov je podal tudi informacijo o preizkusnem sidranju, napenjalnem preizkusu in računski primer. Namen njegovega prispevka (tudi objavljenega v publikaciji) je želja po poenotenju stališč pri določanju varnosti pri sidranju.

Konstruktorji si vselej radi ogledajo načrte in slike o gradnji najzahtevnejših objektov. Na panojih smo jim letos razen slik o zahtevnem temeljenju prikazali tudi oba Gradisova objekta na AC Naklo-Ljubljana

Vzajemna knjižnica v Mariboru je dosegla lepe uspehe

15 delovnih organizacij in tozdov v Mariboru že podpisalo samoupravni sporazum o vključevanju v vzajemno knjižnico, med drugimi tudi tozd Gradbena enota Maribor. V tozdu so trenutno tri izposojevališča, na pobreških obratih, v samem domu ter v strokovnih službah tozda. V enem izposojevališču na primer obsega kolekcija nekaj več kot 120 knjig, ki jih zamenjajo dvakrat letno, po potrebi pa kolekcijo med letom tudi dopolnijo po želji bralcev. Večje povpraševanje po knjigah je seveda sedaj, ko nastopi jesen, čeprav ne manjka bralcev tudi brez leto.

In kakšne knjige si je mogoče izposoditi? V zbirki lahko najdemo romane (po teh knjigah je največje povpraševanje) potopisne, znanstvene, strokovne pa seveda tudi marksistične knjige. Večji del knjižne zbirke je v slovenščini, ne manjka pa tudi knjig napisanih v jezikih drugih narodov in narodnosti.

Seveda vsa izposojevališča ne poslujejo tako kot si je to zamislila komisija za kulturo, zato bo potrebno še veliko dela in truda, da bo knjiga prišla v roke slehernemu delavcu.

Pred kratkim ko je prispela nova kolekcija knjig, smo zabeležili besede Majde Hojnik, ene izmed najpogostejših obiskovalk knjižnice, ki je dejala: »Veliko berem, čeprav imam zelo malo prostega časa. Zadovoljna sem z izborom knjig, a najdem vedno kaj zanimivega. Sinovala sta pričela hoditi v šolo, pa berem tudi njima. Ne vem zakaj drugod ni večjega zanimanja za knjige, mogoče je krivda pri ljudeh, ki posojajo knjige.«

Mariborska knjižnica je naredila svoj korak, sedaj so na vrsti bralci v delovnih organizacijah. Knjigo morajo vzljubiti in jo vzeti za svojo. Ali jim bo to uspelo? Odvisno je samo od bralcev.

Franjo Štromajer

Zbirko knjig v vzajemni knjižnici zamenjajo dvakrat letno

V nadaljevanju so sledili referati strokovnjakov iz ZRMK o nosilnosti zidov z betonskimi okvarami ali pa ob uporabi horizontalne armature. Ob izbranem slikovnem gradivu je bil prikazan eksperimentalni zid, na koncu pa še izbor primernih empiričnih formul za izračun nosilnosti takih zidov.

Poseben referat na temo »Energetski odziv konstrukcijskega sklopa na spremembe zunanje temperature in sevanja v odvisnosti od funkcionalnih plasti« je podal inž. Banovec (FAGG).

O računalniškem programskem sestavu, ki hkrati upravlja podatkovno bazo in interaktivnem vnosu podatkov, je referiral inž. Raič (IBE) v svojem referatu »Interaktivno delo in podatkovna baza pri preiskavi nosilnosti«. Z moduli programskega sestava, ki se jih lahko vgradi v vsak računalniško podprt informacijski sistem, se je mogoče spoznati pri avtorju (Zasnove so dane v publikaciji 6. zbora konstruktorjev).

Sorazmerno teoretičnemu prispevku Mirka Proglja (FAGG) »Pregled razvoja teorije tankostenjskih prerezov, je sledil še referat Janeza Reflaka. Poročal je o organizaciji in delovanju ustanovljenega kluba uporabnikov programske

opreme za gradbeništvo v Sloveniji. V članku so bile podane tudi naloge članov ter izkušnje v prvem letu obstoja. Žal zaenkrat razen formiranja kluba še ni bilo doseženih večjih vsebinskih nalog.

Po končanih referatih je sledila razprava. V njej smo lahko razen pripomb oz. vprašanj na posamezne referate, obravnavali tudi predlog pravilnika o tehničnih normativih za projektiranje in izračunavanje inženirskih objektov na seizmičnih področjih.

Udeleženci smo v zaključni razpravi podali tudi predlog zaključkov zbora, še posebej glede na probleme v zvezi s srednjeročnim programom raziskovalnega dela.

Zaključek: Obravnavana tematika, podana v številnih referatih, je pokazala, da je gradbeno konstruktorstvo v Sloveniji kljub vsem težavam na solidni ravni. Ponovno se je pokazalo, kako nujno je povezovanje na tem področju, še posebej pa aktivnosti, ki bodo omogočile nadaljnji razvoj ne le gradbenega konstruktorstva, temveč tudi naše družbe.

Udeleženci smo bili enotnega mnenja: »Čimveč snovanj, povezovanj in nasvidenje naslednje leto!«

Dušan Ježovnik

Velikostenske opaže izdelali v lastnih obratih

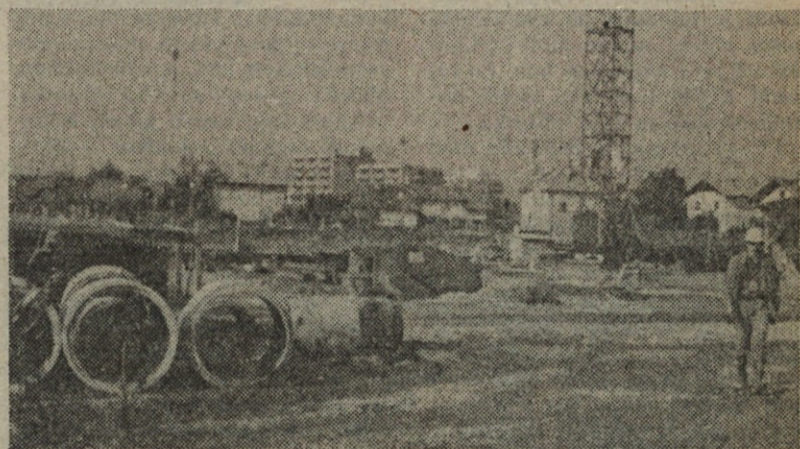
Nadaljevanje izgradnje soseske S-31 v Mariboru

Avgusta letos so delavci tozda Gradbena enota Maribor nadaljevali graditi mariborsko sosesko S-31. Stanovanjski blok bo imel tri objekte E, F in G. V vseh treh objektih bodo skupno 103 stanovanja, ki jih je projektiral gradisov ljubljanski projektivni biro.

Objekt naj bi predali svojemu namenu konec prihodnjega leta. Del stanovanjskega objekta F naj bi po predvidevanju izvajalca »spravili pod streho« še letos, objekta E in G pa v začetku prihodnjega leta. Etapna gradnja je potrebna zaradi racionalnejše izrabe žerjava.

V nadaljevanju se predvideva še gradnja dveh podobnih objektov ter stolpnice. Dela potekajo razmeroma hitro, stene betonirajo z veliko sten-skimi opaži, ki so jih izdelali v tesarskih obratih na Pobrežju. Izvajalci upajo, a jim ne bo nagajalo slabo vreme, ki je značilno za ta letni čas in bodo tako lahko objekt v roku predali bodočim stanovalcem.

Franjo Štromajer

Na tem mestu bo zgrajen nov objekt, ki bo imel 103 stanovanja

Ogled Sabotinske ceste

ORGANIZATORJI PROIZVODNJE IZ TOZDA GE RAVNE NA KOROŠKEM so zadnje dni v oktobru obiskali nekaj pomembnejših slovenskih gradbišč in si na kraju samem ogledali nastajajoče oziroma že zgrajene noveje objekte.

S strokovno ekskurzijo so bili zelo zadovoljni. Njihove poznavalske oči so zaznale prenekatero podrobnosti, na podlagi katerih so si potem lahko v medsebojnih pogovorih dopolnjevali vtise o projektih, izbrani tehnologiji in tudi kakovosti del, ki so jih kot izvajalci del opravili delavci drugih gradbenih organizacij oziroma na Gradisovih gradbiščih delavci drugih Gradisovih tozdov.

Slika je bila posneta v Solkanu. Za zdaj za skupino vidimo objekt, ki ga gradi SGP Primorje — most, po katerem bo Soča prečkala Sabotinska cesta. Le kak streljaj od tod je Hidroelektrarna Solkan, ki so si jo tudi ogledali, zgradili pa so jo delavci Gradisovega tozda Nizke gradnje Maribor.

Foto: L. R.

Med ogledom Sabotinske ceste

Že sprejeto

Tretja uskladitev pokojnin med letom in akontativna uskladitev pokojnin za leto 1985

Po določbah zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se morajo pokojnine med letom obvezno uskladiti z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev, zaposlenih na območju republike, na način in rokih, določenih v samoupravnem splošnem aktu skupnosti v skladu z družbenim dogovorom in zakonom.

O tretji uskladitvi pokojnin bo obravnavala skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji v novembru letos.

Pokojnine v letošnjem letu bi se med letom morale uskladiti za 50 % načrtovanega porasta nominalnih osebnih dohodkov v letu 1984.

Prva uskladitev pokojnin med letom je temeljila na resolucijski oceni gibanj nominalnih osebnih dohodkov v letošnjem letu. Po tej oceni, naj bi nominalni osebni dohodki porasli za 21,8 odstotka.

Druge uskladitev pokojnin med letom je temeljila na oceni rasti nominalnih osebnih dohodkov, objavljenih v »Analizi uresničevanja srednjeročnih razvojnih usmeritev 1981—1985 in razvoj v letih 1984 s prvimi ocenami potreb ter možnosti razvoja v letu 1985«, ki jo je pripravil zavod SRS za družbeno planiranje. Po tej oceni naj bi nominalni osebni dohodki v letošnjem letu porasli za približno 44 odstotkov v primerjavi s povprečjem, doseženim v lanskem letu.

Uradni statistični podatki o gibanjih osebnih dohodkov — doslej so na voljo za prvih sedem mesecev letošnjega leta — kažejo na to, da bo tako ocenjena rast nedvomno dosežena. Povprečni osebni dohodek vseh zaposlenih je v juliju znašal 27.437 din in je v primerjavi z ena-

kim mesecem v lanskem letu porasel za 53,3 odstotka, povprečje osebnih dohodkov v obdobju januar-julij letošnjega leta pa je znašalo 24.171 din ali 47,5 odstotka več kot v enakem obdobju v lanskem letu; v primerjavi s povprečjem, doseženim v vsem lanskem letu, je v navedenem obdobju porasel za 32,4 odstotka.

Najnovejša ocena gibanj nominalnih osebnih dohodkov v letošnjem letu, ki jih pripravlja zavod SRS za družbeno planiranje, kažejo, da so porasti celo nekoliko višji od tistih, ki so temeljili na podatkih iz »majske analize«. Iz delovnega gradiva Analize uresničevanja srednjeročnih razvojnih usmeritev 1981—1985 (jesenske analize) izhaja, da naj bi nominalni osebni dohodki na zaposlenega v naši republiki v letošnjem letu porasli za približno 47 odstotkov.

Upoštevajoč novo oceno gibanj nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih in stališča skupščine skupnosti o postopnem prehodu na sistem usklajevanja pokojnin po določbah novega zveznega zakona, bi se torej pokojnine v letošnjem letu med letom morale uskladiti za 23,5 odstotka (polovico od 47 %).

Po določbah statuta skupnosti se pokojnine med letom uskladijo najmanj trikrat in sicer: 1. junija, 1. oktobra in 1. decembra, vsakokrat z veljavnostjo od 1. januarja dalje. Skupno povečanje pokojnin v letošnjem letu po izvedeni prvi in drugi uskladitvi med letom znaša **doslej 18,77 odstotka**. Da bi dosegli dogovorjeno povečanje pokojnin med letom, bi jih bilo s 1. 12. 1984 potrebno uskladiti še za 4 odstotke ($123,5 : 118,77 = 103,98$). Odbor za plan in finance zato predlaga skupščini skupnosti, da sprejme sklep, po katerem naj bi se že usklajene pokojnine med letom s **1. decembrom 1984 ponovno uskladile še za 4 % z veljavnostjo za nazaj, od 1. januarja 1984 dalje**.

Kolikor bo do seje skupščine skupnosti spremenjena ocena gibanj nominalnih osebnih dohodkov, odbor predlaga skupščini skupnosti, da pri odločanju o povečanju pokojnin s 1. decembrom upošteva novo oceno.

Za predlagani odstotek naj bi se uskladile tudi pokojnine, odmerjene od nove najnižje pokojninske osnove oziroma pokojnine, katerim je bil na novo priznan varstveni dodatek, zaradi na novo določene najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. S tem bi v celoti ohranili pozitivne učinke doslej sprejetih izrednih ukrepov za izboljšanje gnetnega položaja upokojujencev z najnižjimi pokojninami.

Predlog za akontativno uskladitev

pokojnin s 1. januarjem 1985

Po določbah zveznega zakona o pokojnine dokončno uskladijo na začetku naslednjega leta, glede na porast nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev, zaposlenih na območju republike oziroma avtonomne pokrajine v predhodnem letu; porast se ugotovi po uradnih statističnih podatkih v republiki oziroma avtonomni pokrajini.

Uradni statistični podatki o gibanjih nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v naši republiki bodo predvidoma znani šele v drugi polovici meseca februarja prihodnjega leta. Zato odbor za plan in finance predlaga, upoštevajoč doslej danje povečanje pokojnin v letu 1984, ki znaša 23,52 odstotka in ocenjen porast nominalnih osebnih dohodkov v letu 1984 (47 %), da skupščina sprejme sklep o akontativni uskladitvi pokojnin s 1. januarjem 1985, po katerem naj bi se že usklajene pokojnine med letom od 1. januarja 1985 uskladile še za 15 %. S tem povečanjem bi se pokojnine na račun porasta nominalnih osebnih dohodkov v letu 1984 povečale že za 42 odstotkov. Kolikor bi tudi po uradnih podatkih bila dosežena rast nominalnih osebnih dohodkov v letu 1984 okrog 47 odstotkov, bi za dokončno uskladitev pokojnin, o kateri naj bi skupščina razpravljala v mesecu maju 1985, bilo potrebno pokojnine povečati za 3,5 odstotka.

Ob jubileju Kamnoloma Črni kal

25 let kamnoloma — 25 let dela v kamnolomu

V prejšnji številki našega glasila smo pisali o 25-letnici našega kamnoloma Črnotiče-Črni kal. To ni bil samo jubilej kamnoloma, temveč tudi jubilej dveh delavcev, ki v kamnolomu Črni kal delata od prvega dne. To sta Jože Gubina in Dominik Božič.

O tem kako podoživljata dneve izpred 25 let, sta pripovedovala.

Jože Gubina je bil star 17 let, ko se je zaposlil v kamnolomu Črni kal. Spominja se: »Ker živim le dva kilometra oddaljen od kamnoloma, sem se že med gradnjo le-tega odločil, da se zaposlim v njem. Takrat iz naše vasi prevoza v druge kraje, kjer bi lahko delal, ni bilo. Za Gradis sem se med drugim odločil tudi zato, ker so plače bile boljše kot drugod, bližina doma pa mi je omogočala, da sem popoldan lahko marsikaj naredil na polju ali okrog hiše.

Ravno ta bližina doma je bila prevladujoča, da sem vseh 25 let ostal v kamnolomu. Večkrat sem pred leti bil na tem, da bi službo zamenjal, pa sem kljub temu vstrajal v Gradisu.

Delo v kamnolomu je težko tudi sedaj, ob prvih začetkih pa je bilo prav težaško. Sedaj delam kot strojnik, poprimem pa tudi za vsako drugo delo v kamnolomu.

Dominik Božič se spominja predvsem težkih pogojev dela, v katerih so delali do prihoda prvega primarnega drobilca in nakladača. Pripoveduje: »V začetku smo ves kamen vozili s samokolnicami. Tudi v samokolnice smo nakladali ročno in ker smo bili mladi, smo nakladali in vozili pretežka bremena. Delo je bilo normirano in smo dobro služili.

Samokolnice smo zamenjali s tako imenovanimi »japonerji«.

Potem smo imeli vagončke na tračnicah, ki smo jih porivali ročno in šele čez nekaj let smo dobili v kamnolom prvi traktor. Večje kamne pa smo kljub vsemu morali tolči ročno. Dokler nismo dobili drobilca, se je v kamnolomu vse delalo na roke: tolkli smo na roke, minirali, vozili itd. Nakladač smo dobili 1965. leta.

Kljub temu, da danes imamo drobilce in nakladače, je treba skale, ki ne gredo v drobilec, stolči ročno, pa tudi zaradi ostalih

pogojev je naše delo v kamnolomu težko.

Tako sta se spominjala začetkov obratovanja našega kamnoloma v Črnem kalu in svojih prvih delovnih začetkov Jože Gubina in Dominik Božič. Danes oba delata kot strojnika, poprimeta pa tudi za vsako drugo delo. Na koncu sta povedala, da po 25 letih dela v kamnolomu z zaslužkom, ki se giblje od 25.000 do 30.000 dinarjev, nista preveč zadovoljna.

C. P.

Upokojenci včlanite se

Društvo upokojencev Gradisa tudi formalno registrirano

1800 din regresa za koriščenje doma upokojencev Slovenije v Izoli

Končno je uspelo urediti vse formalnosti, ki so potrebne za registracijo društva. Tako je nastalo »Društvo upokojencev Gradisa« v katerega se bodo lahko včlanili vsi naši bivši delavci, sedaj upokojenci.

Društvo ima svoj pravilnik in organe, ki bodo zastopali članstvo. Delovanje društva bo preko komisij

Sestel se je Odbor za informacije

Predsednica v novem mandatu je Karolina Vodopivec

Konstitutivna in hkrati 1. redna seja Odbora za informacije DO GIP Gradisa je bila 25. oktobra.

S sklepom delavskega sveta delovne organizacije imenovani člani na 1. seji za predsednico v novem mandatu izvolili Karolino Vodopivec iz tozda GE Celje, obravnavali poročilo o delu v preteklem mandatu, se pogovorili o nekaterih točkah, ki jih bodo vnesli v svoj program dela in o katerem naj bi razpravljali na prihodnji seji (predvidoma še ta mesec), izoblikovali so predlog za nov sestav uredniškega odbora, ogledali pa so si tudi pridobitev, za katero je v veliki meri zaslužen še prejšnji sestav — video opremo in eno izmed verzij predstavitev Gradisa poslovnim partnerjem.

G. B.

in pododborov. Komisije bodo reševale, kolikor bo v njihovi močosti, problematiko članstva. Probleme, informacije ali kar koli tare nekoga bo reševala zato določena komisija, ki bo na pismeno zahtevo članov tudi pismeno odgovarjala, seveda v mejah možnosti rešitve.

V minulem mesecu sta bili že dve seji ožjega in razširjenega odbora. Vsem, ki so se pred letom prijavili, da se včlanijo v »Društvo upokojencev Gradisa« so bile razposlane tudi položnice za nakazilo članarine. Po prejemu nakazila članarine dobi vsak člansko izkaznico po pošti oziroma preko svojega pododbora.

V vednost dajemo vsem članom, da je v Izoli »Dom upokojencev Slovenije« kot hotel B kategorije z zaprtim bazenom in s toplo morsko vodo, odprt celo leto. Koriščenje je dekadno, torej po 10 dni skupaj. Cena 650 din na dan, člani društva imajo 1800 din regresa. Bivanje je zelo udobno, saj je to takorekoč novi objekt. Poskrbljeno je tudi za dokajšnjo družabnost. Prevoz je možen z vlakom do Kopra, nato z avtobusom do Izole, postajališče je v neposredni bližini doma. Avtobusne zveze so zelo dobre, tako da so možni krajši izleti po bližnji okolici.

V kolikor se kdo želi včlaniti v naše društvo ali želi kakršno koli drugo informacijo, naj piše na naslov: Društvo upokojencev Gradisa, Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana. V vašem pismu naj bo tudi vaš točen naslov, da boste lahko dobili tudi odgovor.

Ludvik Šnajder

Za boljše razumevanje (HA-HA)

V INDOK biltenu, ki ga izdaja informacijsko-dokumentacijski center pri skupščini mesta Maribor, smo lahko v zadnji številki prebrali pod naslovom CVETTEDNA odlomek iz diskusije na seji sveta MK SZDL. Škoda je le, da niso objavili še ime in priimek tega »umetnika«, ki je tako umetelno diskutiral. Pa si pogledmo njegovo diskusijo:

»Preprosto bi povedal, da gre pri večsegmentnem problemu, ki ga je eksplikiral predgovornik, za integralni del kompetitivne proizvodnje z inkompatibilnim marketingom — to vodi h kulminaciji in v perspektivi k reperkurzijam za eksistenco...»

Temeljno fundamentalno vprašanje je strateškega pomena za organizacijo, ki jo je treba evolvirati, saj gre v tej konstelaciji za edukativni, sociološki, nacionalni in politični problem kot par excellence.

KOMENTAR K TEMU JE ODVEČ.

F. Š.

Izmed Gradisovih tozdvov so letos prvi že podelili vsakoletne nagrade, priznanja in diplome Celjani. Svečana seja delavskega sveta je bila 8. novembra v njihovem samskem domu, ob tej priložnosti pa so kulturni program pripravili učenci OŠ Franja Vunča iz Hudinje.

TOZD GE Celje

Podelili tozdove nagrade posameznikom, najboljši enoti in jubilarom dela.

Po odločitvi tozdove komisije za nagrade so nagrade tozda GE Celje za leto 1984 prejeli: Emsud HUKANOVIČ, KV tesar z gradbišča Štore; Josip ŠPOLJARIČ, skupinovodja iz tesarskega obrata; Marja DREŠČEK, gradbena tehnica iz oddelka kalkulacij in Dragan STEVOVIČ, gradbeni inženir, ki pretežno dela na področju stanovanjske gradnje.

Pismena priznanja delavcem za njihovo prizadevno delo so bila podeljena takole: Milorad PAVLOVIČ, KV tesar z gradbišča v Žepini; Marjan VRANC, KV voznik; Vjekoslav POSLEK, KV tesar z gradbišča Mlekarna; Boro PRELIČ, KV betoner in Safet SALEŠEVIČ, PK delavec — oba z gradbišča Mlekarna; Velimir NIKOLIČ, PU zidar z gradbišča Kovinotehna; Anto MARIČ, KV tesar z gradbišča v Laškem; Ivo BARUKČIČ, prav tako KV tesar in z gradbišča v Laškem, Ivan ŽALIK, VK železokrivce, skupinovodja z gradbišča v Kosezah in Anton KERNER, gradbeni delovodja z gradbišča v Prelogah.

Na predlog strokovne službe so s sklepom komisije podelili diplomu tozda tudi najuspešnejši delovni enoti KAMNOLOMU PODGORA.

Na isti svečanosti so hkrati podelili tudi nagrade za jubileje dela, to je delavcem za v letošnjem letu dopolnjenih 10, 20 in 30 let delovne dobe.

Foto: G. B.

Mesec boja proti alkoholizmu

Kdaj do odločilne preusmeritve?

Okolje naj ne zatiska oči pred resnim družbenim problemom

Alkoholizem je zlo za posameznika, družino in družbo. Živimo v času in prostoru, kjer je pitje alkoholnih pijač del vsakdanjega življenja. Pije se »za moč«, »za zdravje«, ob veseljih in žalostnih dogodkih. Alkoholne pijače so skoraj brez omejitev na razpolago vsakomur, tudi mladini in delavcem med delovnim časom. Predvsem točilnice in bifeji omogočajo s svojo razširjenostjo hitro in nezahtevno omamljanje, mimogrede — za šankom. Večji del pestre ponudbe, ne le v gostinskih lokalih, temveč tudi v samopostrežnih in zelenjavnih trgovinah, odpade na žgane pijače v litrskih pa tudi kar sedaj priročnih malih steklenicah. Pripravlja jih industrija, hitro in poceni ter v ogromnih količinah z visokim odstotkom alkohola predvsem po tujih vzorih, kot so vodka, gin, viski, vinjak idr. Poprečni uživalci alkohola v bifejih so moški v najproduktivnejši življenjski dobi med 20. in 50. letom. Čeprav je pitje razprostranjeno med vsemi družbenimi plastmi, vzbuja največjo skrb zloraba alkohola med mladimi.

Ob tem nam mora biti jasno dvoje:

— proizvodnja in poraba alkohola je pomemben del gospodarstva, ki brez dvoma ustvarja velike dobičke;

— množično uživanje alkoholnih pijač nujno vodi v razširjenost alkoholne bolezni — alkoholizem, ki ustvarja obilico težkih gospodarskih, zdravstvenih, socialnih in intimnih, čustvenih problemov.

Dvojna morala: na eni strani pozitivna gospodarska bilanca, na drugi propadanje posameznikov, njihovih družin in posledično ekonomska in moralna škoda, ki jo občuti celotna družba. O njej lahko predstavimo nekaj števil, nad katerimi bi se morali zamisliti zlasti gospodarstveniki, čeprav so pomembne tudi za zdravstvo, socialno varstvo in ostale družbene dejavnosti.

Analiza umrljivosti v večjih mestih je pokazala, da je ciroza jeter (ena od bolezni, ki jih povzroča zloraba alkohola) kot vzrok smrti v starostni skupini 25 do 44 let na drugem mestu; v starostni skupini 45 do 65 let se pomakne na tretje mesto.

Po oceni strokovnjakov izgubimo v Sloveniji zaradi posledic alkoholizma vsako leto okoli 160 000 delovnih mesecev!

Po izkušnjah je v delovnih organizacijah okoli 20 % zaposlenih, ki imajo zaradi zlorabe alkohola občasne zdravstvene težave.

Po številu samomorov segamo Slovenci v sam evropski vrh. Velik del samomorov odpade na alkoholike. Vsekakor tretji zakon se razveže zaradi alkoholizma. V vzgojnih zavo-

dih je okoli 60 % mladostnikov, ki izhajajo iz družin, v katerih vlada alkoholizem.

Nekatere teh števil lahko spreminimo v denarno vrednost, odnosno ekonomsko škodo, ki jo povzroča alkoholizem. Lahko izračunamo stroške zdravstva, socialnega varstva, gospodarstva. Po nekaterih ocenah nam alkoholizem izniči kar 16 % nacionalnega dohodka. Je pa tudi nemerljiva škoda, ki se ne da izraziti s številkami: duševno trpljenje otrok in žena alkoholikov; smrti in invalidnosti kot posledice prometnih in drugih nesreč, katerih glavni krivec je alkohol; do skrajnosti izničeni medčloveški odnosi; prestopništvo mladoletnikov; kriminalna dejanja, vse do najhujših, ki jih store ali povzročijo s svojimi socialnimi dejanji alkoholiki...

Tudi zgolj razumsko, brez čustvene prizadetosti, lahko ocenimo, da je gospodarska korist, ki jo ustvarjajo gospodarske panoge zanemarljiva v primerjavi s škodo, ki jo povzroča alkoholizem posameznikom, njihovim družinam in naši celotni družbi.

Kaj storiti?

Alkoholizem je mogoč le v medsebojni odvisnosti treh dejavnikov: alkohola, človeka in družbe. Brez alkohola ni alkoholizma. Od človeka, njegovih prirojenih in v še večji meri privzgojenih lastnosti je odvisno ali alkohol odklanja, ga sprejema ali pa se pusti od njega zasušiti. Družba ustvarja s svojim strpnim odnosom do alkohola in alkoholikov ugodno vzdušje za razvoj

Iz tozda KO Maribor

Še ena uspešna predstavitev

Izredno uspela predstavitev stroja za reciklažo asfalta v Sarajevu je bila povod za nadaljevanje tovrstne aktivnosti v našem tozdu Kovinski obrati iz Maribora. Dolgoletno uspešno sodelovanje s SOZD Agrovojvodina iz Novega Sada se je ponovno pokazalo kot zelo dobro. Predstavniki Agrovojvodine so, skupno z gradbeno organizacijo Dušan Staničkov iz Somborja, pripravili predstavitev tega stroja med delom, ki si ga je ogledalo več kot 40 predstavnikov cestnih podjetij, delovnih organizacij, ki so zadolžene za vzdrževanje ter predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti za ceste iz SAP Vojvodine.

Program predstavitve je bil že

in širjenje alkoholizma, ki ima pri nas že razsežnosti prave epidemije.

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri predsedstvu Mestne konference SZDL Maribor je v okviru sodobnih spoznanj o problematiki alkoholizma sprejel program dela, ki upošteva vse tri navedene dejavnike.

Glede na zastrašujoče podatke o razširjenosti in pogubnih posledicah tega pojava je med prvenstvenimi nalogami odbora aktiviranje vseh družbenih in gospodarskih struktur (ZKS, ZSS, ZSMS, poslovnih organov) za močno družbeno politično akcijo. Nujno je nadalje pričeti s primernim načinom vzgoje mladine na vseh osnovnih šolah, na srednjih šolah in na Univerzi v Mariboru. Prav tako pomembno je otežiti dosegljivost alkoholnih pijač, kar bomo dosegli s časovno omejitvijo prodaje alkohola v dopoldanskih urah.

Program je zastavljen, na voljo so strokovnjaki, ki so pripravljeni usposobiti jedro prosvetnih delavcev za ustrezen pouk na šolah. Predvidena sredstva, ki so za to potrebna, so minimalna. Treba je torej pričeti z načrtnim in zavestnim odporom proti družbenemu zlu. Trdno upamo, da bomo uspeli. Strokovnjaki, ki se vsak dan soočajo z življenjskimi tragedijami, katerih povzročitelj je alkohol, so pripravljeni nuditi vso ustrezno pomoč. Potrebno je zgolj razumevanje in dobra volja tistih dejavnikov, ki jim ne more in ne sme biti vseeno koliko alkoholizma z vsemi usodnimi spremljajočimi pojavi je med nami.

Matija Krnc

Skopski sejem

Skromna udeležba

Tako kot je bila na splošno udeležba na letošnjem skopskem sejmu bolj skromna, je bil tudi GradisKO delež temu primeren. Tudi tokrat sodelovali le ljubljanski Kovinski obrati in še ti le s slikovnim prikazom svojih proizvodov.

Stabilizacijski ukrepi in začasna finančna nemoč za nakup novih strojev se že nekaj časa poznajo na vseh sejemskih prireditvah, na malobolj odmaknjenih, kot je skopski, je to še bolj očitno. Kljub temu pa tako proizvajalci kot potencialni kupci upajo, da se bo stanje izboljšalo in bo naš jutrišnji delovni manj negotov kot je današnji.

Skopski sejem je bil letošnja naša predstavitev naših proizvodov. Glede na poslovne uspehe moramo biti kar zadovoljni, saj je bila predstavitev na večini sejemskih prireditvah uspešna. Uspešna pa je bila tudi akcija za postavitev montažne hiše na našem poslovnem prostoru v Zrečah, tako da bomo jubilejno leto naše delovne organizacije začeli na sejemskem področju začeli slovesno v novih prostorih.

Matija Krnc

V spomin

Janez Kožuh

Nenadoma nas je globoko presunila vest, da se je ob povratku na Triglav smirno ponesrečil mladi sodelavec Janez Kožuh Gore, ki jih je Janez tako občasno doval in ljubil, so še enkrat pokazale svoj krut obraz — tokrat so vzele življenje komaj 18-letnemu fantu.

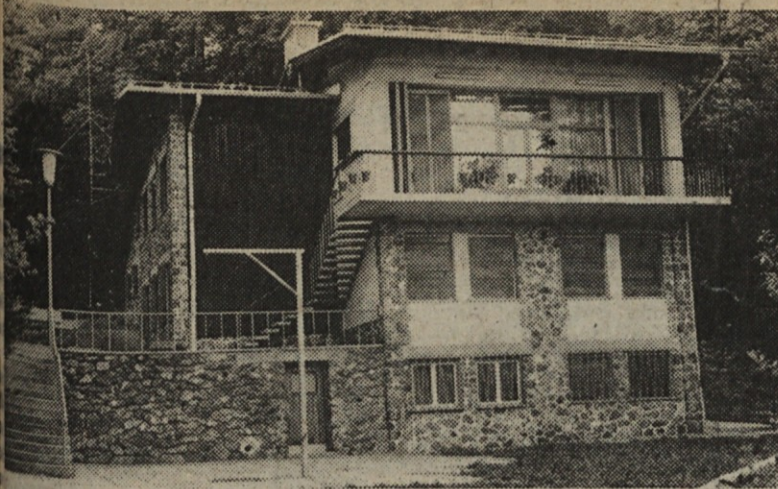
Janez se je v soboto, 3. novembra, še povzpел na Triglav, toda domov in med nas se ni več vrnil. Njegovo življenje, polno upov in neuresničenih načrtov, je mnogo prežgodaj ugasnilo.

V preteklem letu je bil še med učenci — bil je v skupini tistih, ki so med prvimi uspešno končali šolanje v usmerjenem izobraževanju na Srednji lesarski šoli.

Z njegovo smrtjo, smo izgubili marljivo in vestnega sodelavca ter dobrega tovariša.

Sodelavci iz tozde LJO Škofja Loka

Koliko Gradisovcev si bo lahko privoščilo zimske počitnice v počitniškem domu na Pohorju ob ceni 1.500 din za dnevni penzion, kar je le nekoliko manj kot v pohorskih hotelih 3. kategorije

V predsezoni so naši stalni gostje tudi iz podjetja Bytostav Ostrava, s katerimi imamo že dolgoletno sodelovanje

O 1. seji Odbora za standard in rekreacijo

Počitniški domovi so bili tudi letos dobro zasedeni

Prva seja Odbora za standard in rekreacijo v novi mandatni dobi je bila 24. oktobra. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Franc Rakun iz Kovinskih obratov Ljubljana, namestnica predsednika pa je Marina Zaviršek iz SPO. Po konstitutivnih formalnostih se je seja nadaljevala z oceno poročila o koriščenju kapacitet naših počitniških domov in s sprejetjem nove cene za zimsko sezono v počitniškem domu na Pohorju.

Za letošnjo sezono lahko ugotovimo, da je bila rekordna v zadnjih petih letih. O tem govorijo podatki, da je leta 1980 v naših domovih letovalo 2.167 gostov, leto za tem je bil opazen precej občuten padec na 1.621 gostov. V zadnjih dveh letih je število gostov naraščalo do letošnjih 2.323. V glavni sezoni, to sta julij in avgust je v Ankaranu, Poreču in Biogradu na moru letovalo 1.806 naših delavcev. Proste predsezonske izmene v juniju in posezonske konec avgusta in septembra je koristilo 517 tujih gostov in naših upoko-jencev. Tuje goste v glavnem predstavljajo šole, FAGG ter dve izmenji delavcev iz prijateljskega českoslovaškega podjetja Bytostav Ostrava (90 gostov).

Pohorje je v devetih letošnjih mesecih koristilo 297 gostov, lani pa 404. Lanskoletna številka bo do konca leta tudi dosežena saj glavna sezona za Pohorje šele prihaja. Poleg penzijskih storitev je bilo na Pohorju precej gostinskih uslug za tuje goste, naše poslovne partnerje in ostale.

Ekonomske cene v domovih od 966 do 3.770 dinarjev

Kljub temu, da je bilo v domovih veliko gostov, je finančni rezultat poslovanja v vseh štirih domovih tak, da do 30. septembra presegamo vse stroške iz plana za letošnje leto za 3 odstotke, vendar bodo ti stroški do konca leta narasli do 30 odstot-

kov. Iz realizacije počitniških domov glede na izdane obroke vidimo, da je bil počitniški dom Ankaran zaseden 82 odstotno, Poreč 76 odstotno, Biograd na moru 72 odstotno in Pohorje 22 odstotno.

Iz finančnih podatkov je tudi razvidno, kakšna je ekonomska cena v posameznem domu. Tako je za Ankaran do 30. septembra znašala ekonomska cena 966 dinarjev, za Poreč 1.200, za Biograd na moru 1.305 in za Pohorje 3.770 dinarjev. Vsi ti podatki kažejo, da bomo do konca leta prekoračili planirano izgubo za 4 milijone dinarjev in bo leta znašala okrog 20 milijonov dinarjev.

V razpravi so bile izražene nekatere misli glede regresa, saj sedanjí način izplačevanja regresa omogoča tistim, ki letujejo v naših počitniških domovih dvakratno regresiranje — regres v obliki denarnega nadomestila in regres glede na nizko ceno penziona.

Direktorica Računovodsko-instruktazne službe Cilka Krivec je odbor seznanila s stališčem gospodarsko-finančnih pomočnikov tozdov Gradisa, ki so predlagali, naj v prihodnje za počitniške domove določimo ekonomsko ceno ali pa naj večje stroške pokrivalo z drugačno politiko regresa.

Na predlog predsednika odbora Franca Rakuna je bil sprejet sklep, da se ves material, ki je bil pripravljen za člane odbora, posreduje tudi tistim tozdom, ki v odboru nimajo svojih delegatov in da se na osnovi stališča in mnenja tudi drugih tozdov

sprejmejo na prihodnji seji, ki bo v začetku decembra, sklepi v zvezi s pokrivanjem več stroškov v letošnjem letu ter oblikuje način pokrivanja v prihodnje — ali občutneje višja cena penziona, ali drugačna politika glede regresa.

Ankaran bo treba temeljito obnoviti

Srečko Demšar je podal poročilo inventurne komisije. Dejal je, da je bilo v domovih vse lepo pripravljeno za opravljanje inventure in da so bile odpisane količine v mejah normale. Skupaj z upravniki domov je bil narujen tudi seznam najnujnejših popravil za prihodnjo sezono.

V Poreču je dom nujno priključiti na mestno kanalizacijo, obnoviti streho doma, ki že dve leti pušča, obnoviti tlake po sobah in preurediti zunanjo verando.

Za Ankaran je bilo ugotovljeno, da je precej zapuščen in da ga iz leta v leto vse bolj zanemarjamo. Za prihodnjo sezono bo treba obnoviti kuhinjo in skoraj vse hišice, ki so v dokaj slabem stanju, pa tudi oprema v njih je že precej stara in iztrošena.

V Biogradu na moru je treba popliskati strop sob, na katerih je vse polno madežev od ubitih komarjev in urediti okolico, istočasno pa dokupiti 400 kvadratnih metrov zemljišča ob domu. V Biogradu je velik problem telefon, ki ni z ustreznim kablom priključen na PTT omrežje. V kratkem bo treba zamenjati pomožna ležišča. Drugih posegov v domu ni potrebno, ker je dom nov in dobro vzdrževan.

V počitniškem domu na Pohorju je največji problem voda. Dom vodo dobiva iz nekoliko višje ležečega hotela Bellevue, vendar le-te v zim-

skem času, ko je tudi v hotelu vse polno gostov, vsakodnevno zmanjka. Postaviti bi bilo treba večjo cisterno za vodo ali zgraditi nov vodovod. Ker je nabava materiala za potrebe kuninje težavna je odbor predlagal nakup kombija Zastava 850 K.

Za vsa popravila je bila imenovana komisija, ki bo na osnovi ugotovljenega stanja počitniških domov izdelala plan popravil, ki so nujna za normalno obratovanje domov v prihodnji sezoni, s tem, da bi generalno popravili vsako leto samo en dom.

V PD Pohorje penzion po 1500 din

Najbolj burno je bilo na koncu seje, ko je odbor sprejel novo ceno penziona za zimsko sezono na Pohorju. Stališča delegatov odbora in ostalih navzočih so se v začetku precej razlikovala, saj so se gibale predlagane višine penziona od 800 do 1.500 dinarjev. Na koncu je bila z glasovanjem 5 proti 2 sprejeta cena 1.500 dinarjev.

Za 188 odstotno povečanje glede na dosedanje ceno 520. dinarjev, so se delegati Odbora za standard in rekreacijo odločili predvsem zaradi pokrivanja več stroškov poslovanja v počitniških domovih in zaradi izredno visoke ekonomske cene v počitniškem domu na Pohorju, ki se bo ob koncu leta gibala okrog 4.500 dinarjev. Sprejeta cena dnevnega penziona predstavlja približno 40 odstotkov ekonomske cene izračunane do 30. septembra. Vse ostale cene se odstotkovno prilagodijo tej ceni, cena za tuje goste pa se formira glede na cene ostalih hotelov na Pohorju.

C. Pavlin

6. srečanje pesnikov amaterjev drugih narodov in narodnosti

27. in 28. oktobra smo se že šestič srečali amaterji ljubitelskega kulturnega ustvarjanja in sicer v Piranu — majhnem, vendar zgodovinsko in kulturno bogatem primorskem mestu.

Srečanje so organizirale in omogočile zveze kulturnih organizacij iz Pirana in Izole ter Zveza sindikatov občine Piran v sodelovanju z glavnim organizatorjem ZKO Slovenije.

Prvi dan, to je bilo v soboto, smo si po sprejemu v hotelu Piran ogledali Pomorski muzej, ki nosi ime po heroju Sergeju Mašeri. Slabo vreme nam ni omogočilo ogleda mesta in ostalih znamenitosti, zato smo imeli nekaj več časa za medsebojno spoznavanje in izmenjavo izkušenj ob ustvarjanju in delu na kulturnem področju. Kar precej avtorjev je bilo »novih« oziroma so bili prvič na takem srečanju.

Prijavljenih je bilo okrog petdeset avtorjev, prišlo pa jih je okrog petintrideset.

Ob 17. uri smo imeli okroglo mizo v dvorani Zveze sindikatov. Profesor Aleš Gulič je spregovoril o hrvaško-srbski literaturi in nam predstavil nekaj avtorjev in nekatera njihova dela. Sledila je razprava in nato pogovor oziroma vprašanja, na katera je odgovarjal prof. Gulič. Z odgovori in razlago smo bili zelo zadovoljni.

Ob 19.30 je bilo v tamkajšnji Galeriji organiziran literarni večer na katerem so avtorji predstavili svoja izbrana dela, ki so bila objavljena

tudi v Zborniku 6. srečanja. Literarni večer je popestrila še folklorna skupina in sicer z motiviko in glasbo obalnega območja ter tudi v italijanskem jeziku. Prisotno občinstvo je bilo navdušeno in je z dolgim plaskanjem nagradilo vse nastopajoče, zadovoljni pa so bili tudi delavci z radia in televizije, ki so nekatere točke ali odlomke tudi posneli. Literarnemu večeru je sledila splošna zabava z glasbo in spontan kulturni program.

Drugi dan srečanja, smo ob 10. uri za okroglo mizo spregovorili o našem ustvarjanju.

Dr. Radomir Ivanović je podal oceno prispelih del in omenil nekatere najpogostejše napake, ki jih delamo pri pisanju — ustvarjanju. Konkretno je obdelal tudi pozitivne premike, posebej pri nekaterih avtorjih, ki so se že večkrat udeležili takega srečanja.

Srečanje je bilo zaključeno s pozdravi in zahvalami vsem sodelujočim in organizatorjem tega srečanja, domaćinom, ki za organizacijo zaslužijo vso pohvalo. Pri vseh je bila prisotna želja, da bi se drugo leto spet dobili — mogoče na drugem koncu Slovenije, morebiti na Ravnan, v Mariboru ali Murski Soboti.

Iz Gradisa smo se srečanja udeležili štirje predstavniki in sicer iz tozda GE Maribor Viktor Marinović, iz KO Ljubljana Vitomir Đuričič in Ilija Nesimović ter iz DSSS Milenko Nikić. Upamo, da nas bo drugo leto več. Milenko Nikić

Kader iz nadaljevanke »Internat«, ki jo snemajo v našem domu učencev Oton Župančič

Tudi to se dogaja

Snemanje mladinske nadaljevanke »Internat«

Padla prva »klapa« — Denar za končni izlet

Po daljših pripravah Uredništva otroškega in mladinskega programa TV Ljubljana, so minuli ponedeljek v Gradisovem domu Oton Župančič pričeli s snemanjem petih epizod nadaljevanke »Internat«, v kateri nastopa večje število mladih igralcev.

Minilo je že skoraj leto dni od prvih dogovorov med RTV Ljubljana in predstavniki GIP Gradis o snemanju nadaljevanke v prostorih Doma Oton Župančič. Po tehničnih pripravah, urejanju prostorov za potrebe RTV, kjer smo pogosto pomagali vsi zaposleni v domu in učenci, je padla prva »klapa« nove mladinske nadaljevanke, ki pripoveduje o življenju mladih v internatskih pogojih, kjer buči od

mladega življenja, mladih upov in sanj, prvih razočaranj in prvoletnih ljubezenskih spoznanj. Nadaljevanke režira Tomaž Habi, ki je napisal tudi scenarij, to po svojih izkušnjah, ki si jih pridobil ob prihodu iz Jordana v Slovenijo. Pred leti je v našem domu kot študent opravljal delno nočnega vzgojitelja.

TV ekipa bo nadaljevanke snemala v našem domu do konca decembra, na televizijskem sprejemu pa jo bomo videli prihodnje leto.

RTV Ljubljana je namreč OOO ZSMS Doma Oton Župančič denarno nagrado kot nagrado mestilo za uporabo domačega inventarja in fizično pomoč učencev. Denar bomo porabili za končni izlet učencev.

Vladimir Valjavec

Gradisovih 40 let

Programi sprejeti, na vrsti je delo

Aktivnosti v zvezi z jubilejem v prihodnjem letu je bilo v obeh Komisijah dovolj, saj je bilo potrebno do direktorske Konference, ki je bila 30. oktobra pripraviti okvirne predračune za vse akcije. Tako ena kot druga komisija sta pripravili dokaj racionalen program, zato je bil na Konferenci soglasje potrjen in skupni stroški še nekaj zvišani.

Izdelan je bil tudi grafični pregled aktivnosti, ki so zajete v devet skupin in sicer:

- centralna proslava
- film o Gradisu
- oddaje na TV
- objave v tisku

- priznanja
- odlikovanja
- almanah za 40 let
- spominska darila
- grafična podoba Gradisa

V nadaljevanju sta se sestali tudi obe Komisiji na skupni seji, kjer so bile že razdeljene naloge v zvezi s posameznimi aktivnostmi. Vsaka od navedenih devet skupin zahteva posebno obdelavo, bomo v prihodnjih številkah predstavljali postopoma in s tem tudi odgovorne osebe za posamezno dejavnost.

Matija Krnc

Video oprema kmalu kompletirana

Izreden razvoj elektronske industrije je omogočil, da se tudi področje informiranja in propagande lažje vključuje v svet sodobnih komunikacij. Tudi v informativno propagandnem oddelku smo hoteli slediti temu razvoju in že pred leti, ko smo začeli z deli v Iraku, zastavili akcijo za nabavo video opreme, s katero bi lahko pripravljali primerne informativne kasete za naše delavce in jih pošiljali na naša delovišča zunaj naših meja. Želje in hotenja so bila ena, realizacija nekaj drugega.

Kakorkoli že, po nekaj letih smo končno le prišli do željene opreme. Video rekorder in video tuner sta že v uporabi, prav tako tudi TV aparati, ki smo jih dobili pred kratkim. Nekaj izdelanih video kaset, ki so bile zmontirane v večini iz filmskega gradiva o Gradisu, se kar velikokrat predvajajo. Vsem delegacijam, individualnim obiskovalcem, poslovnim partnerjem kot tudi ob raznih drugih priložnostih, predvajamo video kasete.

Glede na odmevnost, lahko rečemo, da je potrebno v tej smeri delati tudi vnaprej. Tudi kakšen dinar več za sinhronizirano kaseto ne bi smel biti vprašljiv, saj kasete v samo enem jeziku ne doseže svojega pravega namena.

Glede na to, da se je naša pobuda za nabavo te opreme, pokazala v praksi kot izredno pomemben pripomoček v poslovnih razgovorih upamo, da bomo imeli odslej več razumevanja za nabavo tudi ostale opreme.

Mitja Krnc

1. memorial Antona Martinška

Zmagali kegljači Gradisa

V spomin na starost kegljaškega kluba Gradis Antona Martinška je bilo organizirano 1. memorialno tekmovanje, katerega so se poleg naših kegljačev udeležili tudi kegljači Tekstil Slovana in Hrastnika.

Anton Martinšek

O Antonu Martinšku je pred turnirjem govoril predsednik kluba Stane Uhan in dejal: »Kegljači Most in Hrastnika smo se zbrali na memorialnem tekmovanju zato, ker je Tone več kot 35 let delal in ustvarjal v Mostah in ker se je skoraj natanko pred 70. leti rodil v Hrastniku.

Tone Martinšek je bil pred 34. leti ustanovitelj športnega društva in kegljaškega kluba Gradis in od tedaj pa vse do leta 1975 član njegovega izvršnega odbora. Od leta 1959 do 1973 je bil predsednik ŠD Gradis, potem pa vse do prerane smrti častni predsednik.

Od leta 1968 do 1976 je bil član IO Kegljaške zveze Slovenije, od leta 1970—76 pa njen predsednik. V tem času je bil tudi član predsedstva Kegljaške zveze Jugoslavije.

V letih od 1964 do 1975 je bil večkratni tehnični vodja pri organiziranju letnih športnih iger Gradisa. V tem času je bil tudi tehnični vodja letnih športnih iger gradbenih delavcev Slovenije.

Njegova športna priznanja so zelo številna. Leta 1976 je dobil »zlato keglj«, ki mu ga je podelila KZS, leta 1980 pa »zlato keglj z vencem«, od KZJ. Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije mu je kot priznanje za dolgoletno delo na športnem področju in za izredno kvalitetno organizacijo 25. športnih iger gradbenih delavcev Slovenije podelil leta 1975 posebno plaketo. Ob 30-letnici OF in 25-letnici TK

Slovenije mu je ZTKS Slovenije podelila leta 1971 posebno priznanje.

Svoje veličastno športno udejstvovanje je zaključil kot predsednik nadzornega odbora nedavnega kegljaškega svetovnega prvenstva v Ljubljani.

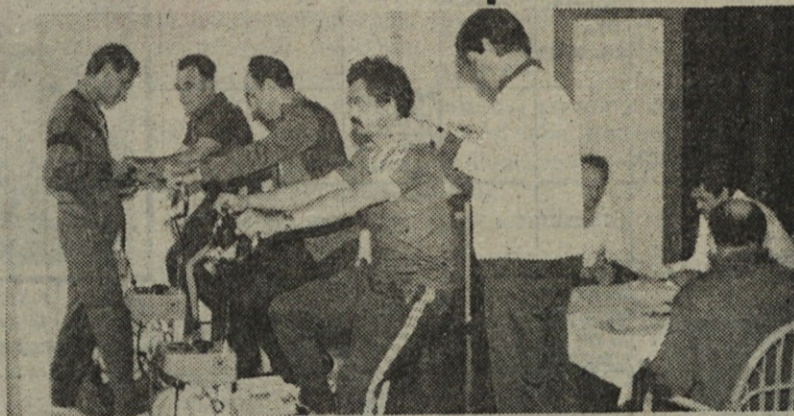
Kako zelo se je zanimal za naš klub, pa povesta dva dogodka iz zadnjih dni njegovega življenja. Na zadnji seji skupščine kluba je bil še delovni predsednik skupščine, ves živ in deloven, pa tudi še hudomušen. Ko so bili le nekaj dni pred smrtjo pri njemu njegovi dolgoletni kegljaški tovariši, jih je skorajda okaral za ne najboljši uspeh na državnem prvenstvu.

Tone je imel še eno dragoceno lastnost. Nikoli ni odrekel pomoči v težavah, ki niso bile majhne, tako na delovnem, kot na športnem področju.

Memorialnega tekmovanja se je udeležila tudi žena Antona Martinška z dvema vnukoma.

V tekmovanju 6 x 200 lučajev je zmagal Gradis s 4.989 podrtimi keglji.

52 Gradisovcev na preventivnem okrevanju v Čateških toplicah

Že peto leto organiziramo za naše delavce preventivno-rekreativne oddihe. Začeli smo s poreško Plavo Laguno, kateri smo pred tremi leti priključili tudi okrevanje v toplicah in sicer v Čatežu.

Spomladi letos je bilo skoraj 100 naših delavcev v Čateških toplicah in Poreču, oktobra pa smo se odločili samo za Čatež, kjer je bilo 52 delavcev. Vsi so morali opraviti zdravniški test in pregled na osnovi katerega so udeleženci bili razdeljeni v štiri skupine za rekreacijo. Za tiste, ki niso bili zmožni rekreativnega udejstvovanja je bil pripravljen poseben program terapije.

Več o preventivnem oddihu v Čateških toplicah v prihodnji številki, tokrat le posnetek s petminutnega preizkusa moči na kolesu. Upor kolesa se prilagodi vsakemu posamezniku posebej glede na njegove fizične možnosti, ki se določijo na osnovi posnetka EKG. Vsako minuto se meri utrip in naraščanje le-tega je dobro izhodišče za določanje intenzitete rekreacije.

C. P.

Dobra organizacija, slaba udeležba

Prvo strelsko tekmovanje v tozdu GE Maribor

Komisija za šport in rekreacijo v tozdu Gradbena enota Maribor je nedavno na pobudo članov organizirala strelsko tekmovanje. Pričakovali so veliko udeležbo, saj je bilo doslej za to vrsto športa veliko zanimanja. Žal, pa se niso uresničile napovedi predsednika strelske sekcije Bruno Benjeta, ki je tekmovanje pripravil. Zdaj pravi: »Ni mi jasno, kako, da tistih strelcev, ki so pravzaprav zahtevali tekmovanje, zdaj kljub trikratnem opozorilu ni bilo. Sicer pa bomo tekmovanje še organizirali in upam, da bo takrat udeležba večja.«

Tudi predsednik sindikalne organizacije tozda ni skrival razočaranja

lji, drugi je bil Tekstil Slovan. Njegovi kegljači so podrti 4.914 kegljev, tretji pa Hrastnik — 4.803 kegljev.

Drugo memorialno tekmovanje in vsa prihodnja ne bodo moštevna, temveč tekmovanja najboljših slovenskih posameznikov.

C. P.

nad slabo udeležbo. Tolažil se je s tem, da ima sindikat še druge obveznosti.

Nekateri so bili sicer mnenja, da bi bilo zanimanje za strelski šport večje, če bi imeli v gradbeni enoti Maribor stalno strelišče, na katerem bi lahko redno vadili. Morda ta trditev drži le delno, čeprav menimo, da je potrebno dokazati svoje strelske sposobnosti tudi na improviziranih strelščih.

In kakšni so bili rezultati? Med mladinci je prvo mesto zasedel Izet Ponjevič pred Željkom Koretičem ter Brantem Dragojevičem, v konkurenci članic pa prvo mesto Romana Goljat pred Miro Ornik. Med člani je zmagal Stevo Puškarič (170 krogov) pred Franjom Štromajerjem in tretje uvrščenim Brunom Benjetom.

F. Š.

Nagradna križanka v tej številki

Za pravilno rešeno in pravočasno prejeta križanka bomo med reševalci izžrebali pet nagrad:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 400 din
3. nagrada 300 din
4. nagrada 200 din
5. nagrada 100 din

Rešitve pošljite na naslov: GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134a, Uredništvo Gradisovega vestnika — Za nagradno križanko.

Pri žrebanju bomo upoštevali rešitve prejete do 5. decembra.

Komu nagrada za pravilno rešitev

Upoštevali smo vse rešitve, ki so prispele v redakcijo do 12. novembra.

Pravilna rešitev se glasi: proizvodno tekmovanje, Ister, Zoe, CIA, ČI, GE, Ace, packon, AD, tranša, TS, et, ekran, Kurt, grekoman, Rijavec, tu, Ala, Al, Krk, komis, dok, srnar, KS, epos, štukatura, Lena, ena, morilec, artritis, Ann, TC, varianta, januar, stotnik, tt, Verne, kela, Katra, Tonja, ara, ost, Noel.

Med 108-rešitvami sta žreb in sreča bila naklonjena naslednjim reševalcem:

1. nagrada — David Lepej, Gosposvetska 31, 62000 Maribor
 2. nagrada — Matjaž Urek — GE Jesenice
 3. nagrada — Brane Urbanc — Kovinski obrati Ljubljana
 4. nagrada — Ivanka Koserbanj — GE Ravne na Koroškem
 5. nagrada — Slavko Kozakiv, Šalara 21, 66000 Koper
- Dobitnikom čestitamo!

GRADISOV VESTNIK je glasilo delovnih ljudi gradbeno-industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izdaja ga Odbor za informiranje. Predsednik odbora Stane Beguš, namestnik predsednika Franjo Štromajer, člani Majda Maček, Zinka Mihelič in Karolina Vodopivec. Ureja ga uredniški odbor: Milenko Nikič, Bora Stamenković, Zinka Mihelič, Franc Kumer, Karolina Vodopivec in Franjo Štromajer. Tehnični urednik: Matija Krnc. Glavni in odgovorni urednik: Cveto Pavlin. Izhaja mesečno v 9500 izvodih. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a Ljubljana, telefon 441-422, int. 233.

NAGRADNA KRIŽANKA

							NOSILEC PRAPORA	ITALIJA. NAZIV ZA JEZERO	NASLOV	VITAMIN B1	IGRALKA KISIČ	NAGRAJENCEM ČESTITAMO !			
GEZA CIPOT JAKA KLANČAR PETER KUNEJ MAGDALENA OBLAK VEKOSLAV PEČNIK						PLOŠČA (LJUDSKO)						OSCAR ELLIS.	VNETOST, ZANOS	AM. POLIT. HAROLD †-1952	
						GREGOR NOVAK									ANT. IME ZA OTOK VIS
						PESNITEV						PIVSKI VZKLIK			
						VEZNIK						ZVEZA KOMUNIST			
						REKA PAD JAPONSKA IGRALKA (YOKO)		SILICIJ NESREČNA ŠTEVILKA			MEŠA - NICA				
	NEMŠKI LITE - RAT	VERDI - JEVA OPERA	SANJAČ	KRAJ V ZAHODNI ROMUNIJI	SNOV ZA ATLETSKE STEZE REDKO Ž. IME						BLA - GAJNA				
UNI - ČENJE							ŠELIGO RUDI		ITAL. M. IME						
ŠKOTSKI PISATELJ ("CITA - DELA")							TVOR								
NAROD. SKUPINA (IMENOVAN PO HAMU)							DALMA - TINSKO ŽENSKO IME								
SLIKARKA KOBILICA						KMETIJ - SKA ZADRUGA	MONGOLSKO POGLAVAR DRUŽBE - NA MOC								
OKENCE					KADAR		PRITRDIL - NICA								
OBLIKA RASTLIN. RAZCVETA				POPEK, KAL		VALJEVO	GLAS PRI LOMU								
MORALA					365 DNI		JAPON - SKO ŽGANJE	FINSKA LUKA TURKU	ČAKOVEC						NABOJ
KRAJ PRI KRŠKEM					ŠALJIV NAZIV ZA KITARISTA										
	SLOJ	DROG V KOZOLCU	PESNIK AŠKERC	EVROPSKA OTOŠKA DRŽAVA Ž. IME	PRIPADNIK BASKOV DEDALOV SIN		NAMESTNIK STAROPER - ZITSKIH VLADARJEV								
GLAS PRI GORE - NJU							KRČMAR, OŠTIR	VSE V REDU	PREDPLA - ČILO, PLAČILO VNAPREJ GRŠKO MESTO REKA V ZRN						
ALUMINIJ SORODNA KOVINA BELE BARVE							SLOVEN - SKI POLI - TIK				ŠIROK PAS PRI KIMONU	DEL CERKVE DIVJA MAČKA			
PODROČJE OKROG JUŽNEGA TEČAJA							TRAČNICA				PRIPRAVA ZA ORANJE ALFRED NOBEL				
KRAJ NA PELJAŠ - CU					GOROVJE V SAHARI			STARODAVNA AZIJSKA DRŽAVA							
VELIKO JEZERO V ETIOPIJI					REŽISER ŠKODLAR			LATINSKO IME ZA JANEŽ					MAKAR - SKA		

